



polonia węgierska



a magyarországi lengyelek havilapja

ROZSTRZYGNIĘCIE KONKURSU
DZIENNIKARSKIEGO

POLSKA WIELKANOC
NA WĘGRZECH

POLSKO-WĘGIERSKIE
ŚWIĘTOWANIE
W VESZPRÉM

DZIEŃ PRZYJAŹNI POLSKO
-WĘGIERSKIEJ
W BUDAPESZCIE, MISZKOLCU,
TARNOWIE, OSTROŁĘCE...

POLSKO-WĘGIERSKIE KONTAKTY KOŚCIELNE
Pál Attila Illés

KONKURS RECYTATORSKI
W POLSKIEJ SZKOLE
NA WĘGRZECH

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO - OBCHODY DNIA PRZYJAŹNI W TARNOWIE



MIŁOŚNIK POLSKO-WĘGERSKIEJ PRZESZŁOŚCI



WĘGERSKA POLONIA W TARNOWIE



MAREK SUKIENNIK I DÉNES FEKETE W TARNOWIE



TABLICA PAMIĄTKOWA W TARNOWIE

WITAMY

3 Zwierzę niestadne

Agnieszka Janiec-Nyitrai

KRONIKA

4 Polaków i Węgrów wspólne świętowanie u generała Bema

Marek Sukiennik

5 Dzień Przyjaźni Polsko-Węgierskiej w Tarnowie

6 A lengyel-magyar barátság napja Tarnóiban

Fekete Dénes

7 Dzień Polsko-Węgierskiej Przyjaźni w Domu Muzyki

Bartóka

7 Budapeszt: Vecsey-koncert a magyar-lengyel barátság

napjának alkalmából

8 II. János Pál és a magyar-lengyel barátság

8 Budapeszt: uroczystość przy pomniku Jana Pawła II

9 Węgiersko-polski marzec w Veszprém

Renata Winerowicz-Papp

10 Miskolc: replika "Panoramy siedmiogrodzkiej"

10 Budapeszt: Urodziny gen. Józefa Bema

11 Az Erdélyi panoráma Miskolcon

Fekete Dénes

11 Spis powszechny i co dalej?

12 Óbuda és Bemowo

13 Ostrołęka 2013: Dzień Przyjaźni Polsko-Węgierskiej

Marek Zalewski, János Tischler, János Bene

14 Budapeszt: polonijne spotkanie wielkanocne

14 Polsko-węgierska wystawa w XIII dzielnicy

15 Díszpolgári cím a Lengyel-Magyar Baráti Társaságok

Föderációja elnökének

Koczó József

CO BYŁO, CO BĘDZIE

16 Co było, co będzie

Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY NA WĘGRZECH

18 Natalia Koncsos laureatką Konkursu Dziennikarskiego

18 Konkurs Recytatorski w Polskiej Szkole

19 Konkursy, konkursy...

NA GRANICY KULTUR

19 "Z Wami i wśród Was" - 15 lat działalności SNP w Szolnoku

Beata Horgos, Krystyna Wieloch Varga

20 Polsko-węgierskie kontakty kościelne

Pál Attila Illés

REFLEKSJE

21 Prima aprilis, czyli żniwa w kwietniu

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Zwierzę niestadne

Sztandary powiewają, hymny urocząście rozbrzmiewają, dłonie w uścisku się splatają, wieńce na nowo rozkwitają, socjologowie tajemnice relacji polsko-węgierskich rozwikłują, historycy w przeszłości zasnuwanej mgłą nurkują, a Tatry jakby nagle zmniejszyły się do rozmiarów Gór Świętokrzyskich... Ale przecież nasza polsko-węgierska przyjaźń rozwija się niepostrzeżenie cały rok, spokojnie i skromnie w cieniu tych wydarzeń wielkiej rangi, nie zważając na mikroskopy w nią wymierzone, szkła powiększające na nią czyhające, kamery na nią skierowane i trąby pieśni grające. Rozwija się w chęci wzajemnego poznawania się, rozwija się w rodzinach, rozwija się cichutko, ukradkiem, milczkiem, niemalże potajemnie, ale jednak miarowo i bez przerwy. Cichutko, miarowo i niepostrzeżenie, tak jak bije serce. Oby tak dalej.

Bo „Przyjaźń jest to zwierzę żyjące parami, ale nie całym stadem”, jak pisał Michel de Montaigne. Nie dajmy się więc uwieść świątecznemu nastrojowi, wieńcom, flagom i błyskom fleszy, niech przyjaźń polsko-węgierska rozwija się także, i przede wszystkim, w naszej codzienności. Niech każdy dzień będzie świętem przyjaźni między naszymi narodami.

Agnieszka Janiec-Nyitrai



Fot. M. Sukiennik, zmarnięte kaczkę podczas Dnia Przyjaźni w Tarnowie

Páros kötelékek

Lobogók lengedeznek a szélben, himnuszok csendülnek fel méltóságátjesen, ünnepélyes szorításban forrnak egybe a kezek, kivrágóznak a koszorúk. A szociológusok a lengyel-magyar barátság titkát bogozgatják, a történészek a kódos múltban búvároznak. A Tatra csúcsai mintha hirtelen a Świętokrzyskie-hegység méretére zsugorodtak volna... Pedig a barátságunk – a lengyeleké és a magyaroké – a jelentős események árnyékában, az év minden napján nyugodtan és szerényen fejlődik, ügyet sem vetve a rá irányított mikroszkópok célkeresztjére, a vizslatón föléje tartott nagyítókra, a rászegezett kamerákra, és a körülötte zengő harsonákra. Egy más kölcsönös megismerésének vágyából fakad. A családok életében, lopva, csendben, szinte titokban, mégis folyamatosan fejlődik. Észrevétlenül, állandóan lüktetve – ahogy a szív dobog. Maradjon így továbbra is.

Mert, amint azt Michel de Montaigne írta: „A barátság párokban él, nem pedig csordákban”. Tehát ne hagyjuk elkápráztatni magunkat a koszorúk, a lobogók és a vakufények csillogásának és villogásának ünnepi hangulatától. Hadd fejlődjön a lengyel-magyar barátság mindenek előtt a hétköznapiak folyamán. Hadd váljon minden egyes nap a nemzeteink közötti barátság ünnepévé.

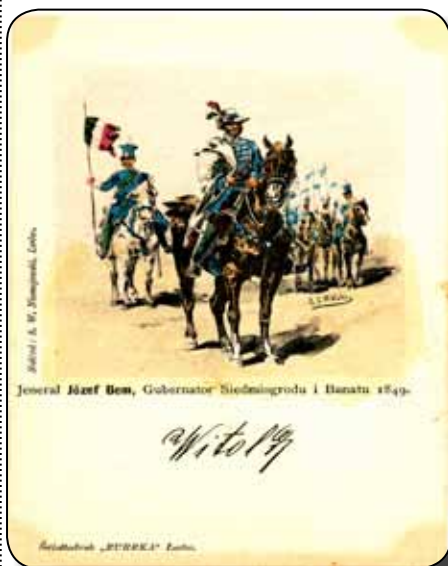
Janiec-Nyitrai Agnieszka

POŁAKÓW I WĘGRÓW WSPÓLNE ŚWIĘTOWANIE U JENERAŁA BEMA

Węgry i Polska to dwa wiekiste dęby, każdy z nich wystrzelił pniem osobnym i odrębnym, ale ich korzenie, szeroko rozłożone pod powierzchnią ziemi i splatały się, i zrosły niewidocznie. Stąd byt i czerstwość jednego jest drugiemu warunkiem życia i zdrowia.

Stanisław Worcell

23 marca Roku Pańskiego 2013. Mauzoleum generała Józefa Bema w Parku Strzeleckim w Tarnowie. Już siódme z rzędu, uroczyste i oficjalne obchody Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej. Wybór miejsca obchodów nie jest przypadkowy, a zaszczytne miano Gospodarza tegorocznych uroczystości nie wymaga uzasadnienia. Tylko gwoli przypomnienia, właśnie w Tarnowie, 14 marca 1794 roku przyszedł na świat Józef Zachariasz Bem, generał wojsk polskich i węgierskich, wódz naczelny (od sierpnia 1849 r.) armii węgierskiej w wojnie narodowyzwoleńczej, bohater obydwu narodów.



Jaka jest pokrótce geneza Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej? Idea wspólnego świętowania zrodziła się w trakcie spotkania prezydentów Polski i Węgier, Lecha Kaczyńskiego i László Sólyoma, w Győr, 24 marca 2006 roku, przy okazji odsłonięcia Pomnika Przyjaźni Polsko-Węgierskiej, wybudowanego przez tamtejsze Polsko-Węgierskie Towarzystwo Historyczne im. J. Piłsudskiego. 12

marca 2007 roku parlament węgierski przyjął jednogłośnie uchwałę, na mocy której 23 marca – rokrocznie – będzie obchodzony jako Dzień Przyjaźni. Kilka dni później, 16 marca 2007 roku, podobną uchwałę – również jednogłośnie – przyjął Sejm RP.

Powróćmy do tegorocznych obchodów w tarnowskim Parku Strzeleckim, w zimowej mroźnej scenerii czwartego dnia wiosny, w 165. rocznicę wybuchu rewolucji na Węgrzech (manifest Lajosa Kossutha). Już od rana do parku przybywają – indywidualnie i w zorganizowanych grupach – Polacy i Węgrzy, by wspólnie zmanifestować wolę przyjaźni. Rozpoczęcie oficjalnych uroczystości zaplanowano na południe. Zacnych gości wita prezydent Tarnowa Ryszard Ścigała. Wysoką rangę obchodom nadaje obecność głów państw – prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego i Węgier Jánosa Ádera wraz z małżonkami. Po odegraniu hymnów państwowych mają miejsce okolicznościowe przemówienia. Prezydenci obydwu państw wspólnie odsłaniają tablicę

upamiętniającą gen. Bema w 165. rocznicę Wiosny Ludów. Napis na tablicy głosi: W Dzień Przyjaźni Polsko-Węgierskiej Prezydent Rzeczypospolitej Bronisław Komorowski oraz Prezydent Węgier János Áder w obecności przedstawicieli obojga narodów w 165. rocznicę Wiosny Ludów uczcili pamięć gen. Józefa Bema. A poniżej podpis: społeczeństwo Miasta Tarnowa.

Spod mauzoleum gen. Bema obaj prezydenci wraz z małżonkami i osobami towarzyszącymi przechodzą do siedziby Galerii Miejskiej w Parku Strzeleckim, by wziąć udział w otwarciu wystawy fragmentów Panoramy Siedmiogrodzkiej. Następnie udają się do Teatru im. L. Solskiego na Galę Przyjaźni Polsko-Węgierskiej. Zwieńczeniem wizyty głów państw jest uroczystość w tarnowskim Ratuszu, gdzie odnowione zostają przywileje nadane miastu przez króla Węgier Jana Zapolę.



Oficjalny program, udział prezydentów, prestiż uroczystości to jedna strona medalu. Jednakże ważniejszym – moim zdaniem – jest wymiar w z a j e m n y c h relacji i spotkań między Polakami i Węgrami przy okazji tegoż święta. Ja miałem okazję spotkać się ponownie z moimi polskimi i węgierskimi przyjaciółmi z Miszkolca. Były rozmowy, wspólny obiad, plany na najbliższe miesiące, pomysły na kolejne projekty. Razem dołączyliśmy kolejne ogniwo do łańcucha odwiecznej sztafety pielęgnującej przyjaźń między naszymi narodami.



Jak Pan Bóg pozwoli, spotkamy się za rok, tym razem na Węgrzech, na ósmych obchodach Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej.

Marek Sukiennik

Okolicznościowy medal przedstawiający L. Kossutha i J. Bema oraz kartki pocztowe z tematyką Wiosny Ludów pochodzą ze zbiorów autora i zostały udostępnione dzięki jego uprzejmości.

DZIEŃ PRZYJAŹNI POLSKO-WĘGIERSKIEJ W TARNOWIE

Jesteśmy jedyną narodowością na Węgrzech, która może się poszczycić zatwierdzeniem w marcu 2007 r. przez parlament węgierski (12 marca), jak i Sejm Rzeczypospolitej Polskiej (16 marca) Dniem Przyjaźni Polsko-Węgierskiej, który obchodzony jest rokrocznie 23 marca na przemian na Węgrzech i w Polsce. Wszystko zaczęło się w 2006 r. w

Győr podczas spotkania prezydentów Polski, Lecha Kaczyńskiego i Węgier, László Sólyoma. W 2007 r. gospodarzem Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej był Przemyśl, rok później Debreczyn, w 2009 r. Krosno, w 2010 r. Óbuda, następnie Poznań. Po raz pierwszy wówczas z Węgier wyjechał EXPRESS Przyjaźni, wiozący ponad 500 uczestników uroczystości. W ubiegłym roku organizatorem i gospodarzem obchodów był samorząd województwa Csongrad, a odbywały się one w Szegedzie i Ópusztaszer. Gospodarzem tegorocznego Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej został Tarnów, najbardziej chyba zasłużone miasto na mapie kontaktów polsko-węgierskich, choćby ze względu na postać generała Józefa Bema, bohatera węgierskiej Wiosny Ludów, której 165. rocznicę wybuchu właśnie obchodziliśmy. Generał Bem nie tylko urodził się w tym mieście, ale i tu w Parku Strzeleckim zostały złożone w 1929 r. jego prochy. W muzeum tarnowskim znajduje się wiele fragmentów Panoramy Siedmiogrodzkiej

wybitnego polskiego artysty malarza Jana Styki. W Tarnowie od 1957 r. działa formalnie Tarnowskie Towarzystwo Przyjaciół Węgier, którego współzałożycielem był jeden z najbardziej znanych Węgrów w Polsce, ale Polak z wyboru, kolekcjoner, darczyńca, zasłużony działacz kultury i Honorowy Obywatel Miasta Tarnowa, Norbert Lippóczy.

Kontakty Tarnowa z Węgrami są jednak znacznie dawniejsze. Od kwietnia do września 1528 r. na zamku w Tarnowie, jako gość hetmana Jana Tarnowskiego rezydował ówczesny król Węgier, Jan Zápolya, który następnie tarnowskiej kolegiacie podarował piękny ołtarz, a mieszkańcom nadał przywilej zwalniający ich z opłat w węgierskich komorach celnych.

Długo by jeszcze można wyliczać różne powiązania Tarnowa z Węgrami. Najważniejsze jest jednak to, że miasto to nie tylko w pełni zasłużyło sobie na organizację obchodów Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej, ale i znakomicie zdało egzamin mimo bardzo krótkiego okresu przygotowań. O randze święta świadczy fakt, że rokrocznie, poza licznymi delegacjami biorą w nich udział

ubiegło-

nasi prezydenci. Gospodarz rocznej uroczystości zorganizował w hallu teatru im. L. Solkiego, gdzie odbywała się główna uroczystość „Gala Przyjaźni Narodów”, wystawę zatytułowaną „Pál Teleki i Polacy”.

Dzień Przyjaźni Polsko-Węgierskiej to również okazja dla nas, przedstawicieli Polonii i naszych węgierskich przyjaciół do wzięcia udziału w uroczystościach. Stołeczny Samorząd Polski i Samorząd Narodowości Polskiej XIII dzielnicy Budapesztu zorganizowały dla 50 osób, nie tylko z Budapesztu i okolicy, ale nawet z Miskolca i okolic wyjazd na uroczystości do Tarnowa. Udało się to połączyć z jeszcze jedną niezwykłą imprezą, a mianowicie podpisaniem umowy o współpracy miast braterskich pomiędzy Dąbrową Tarnowską i XVIII dzielnicą.

Mimo fatalnej, zimowej wręcz pogody zwiedziliśmy pięknie odrestaurowaną zabytkową synagogę w Dąbrowie Tarnowskiej, jedyną na świecie „malowaną wieś Zalipie” czy też niezwykle interesujące Muzeum Dróg w Szczucinie. W Niedzielę Palmową mieliśmy okazję wziąć udział nie tylko we Mszy św. w Kościele Matki Boskiej Szkaplerznej, ale i podziwiać przepiękne palmy, na wykonanie których został ogłoszony konkurs.

Dzień Przyjaźni Polsko-Węgierskiej był nie tylko radosnym Dniem Przyjaźni między naszymi dwoma narodami, ale również dniem przyjaźni pomiędzy wszystkimi uczestnikami naszej mieszanej grupy. Mieliśmy jednak okazję znacznie lepiej się poznać i... zaprzyjaźnić. A więc do spotkania za rok na Węgrzech, prawdopodobnie w Egerze.

(Akor)



A lengyel-magyar barátság napja Tarnówban

Az idén Tarnów városa volt a március 23-i, népeink kölcsönös tiszteletéről és barátságáról szóló ünnepség házigazdája. A rendezvényen részt vett a két állam köztársasági elnöke.

A Miskolci Lengyel Önkormányzat 20 fővel, egy kis buszban vágott neki március 22-én a kalandos útnak. Hogy miért is volt az, hamarosan kiderül! A szlovákiai Bártfa felett terveztük átlépni a határt, de a hóátfúvások miatt nem tudtunk kocsival átmenni Lengyelországba. Ott ugyanis nem takarították még le az utat a határig. Vissza kellett fordulnunk, és a Duklai-hágón átkelve, mintegy 80 km-es kerülővel értük el este célunkat.

A bonyodalmakért kárpótolt vendéglátóink – a Városi Önkormányzat és a Tarnóvi Magyar Baráti Társaság – szeretetteljes fogadtatása a Lippóczy Norbert-pincében. A híres hegyaljai borász méltó követőkre talált a városban, most is jó borokat kóstolgathattunk az egykor boroshordók tárolására szolgáló pincében. Itt gyülekeztek a különböző magyar városokból érkezett delegációk, köztük városunk képviselői is, Kiss Gábor alpolgármester, Molnár Péter képviselő és Kákóczki András kulturális osztályvezető. Tolmácsuk Bárcziné Sowa Halina volt, lengyel önkormányzatunk elnöke.

Szombaton délelőtt a település nevezetességeivel ismerkedtünk Barbara Szpunar asszony szakavatott vezetésével. Délben a Bem Mauzóleumnál gyülekeztünk, és vártuk az államelnökök megérkezését. Ők leplezték le a szabadságharc kitörésének 165. évfordulójára készített emléktáblát, majd megkoszorúzták azt. Ez után útjaink elváltak, a hivatalos delegáció zártkörű rendezvényekre ment, mi pedig egy közeli bevásárlóközpontot kerestünk fel melegedés céljából. Erre szükség is volt, mert reggel -18, napközben pedig -5 fok volt a hőmérséklet!

Késő délután az Erdélyi Panoráma képet néztük meg, mely Bem tábornok 1849. március 11-i győztes Nagyszebeni csatáját jeleníti meg. Sajnos az egykor 15x120 méteres kőképből jelenleg csak 36 rész van meg, ugyanis 1907-ben feldarabolták. A Tarnóvi Múzeum szívügyének tekinti a hiányzó részek felkutatását, visszavásárlását.

Csoportunk vasárnap délelőtt a bochniai sóbányát tekintette meg. Három órát töltöttünk 210 méter mélyen, a tiszta levegőben. Hazafelé a buszon nem volt hangoskodás, mindenki elfáradt! Az utat a Miskolci Lengyel Önkormányzat támogatta.

Viszontlátásra Magyarországon 2014-ben!

Fekete Dénes





DZIEŃ POLSKO-WĘGIERSKIEJ PRZYJAŹNI W DOMU MUZYKI BARTÓKA

23 marca w Domu Muzyki Bartóka Samorząd Rákosmente - XVII dzielnicy Budapesztu oraz Samorząd Narodowości Polskiej tej dzielnicy byli gospodarzami święta rozpoczynającego obchody Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni. Przybyłych gości powitała radna tej dzielnicy, dyrektor Domu Kultury w Rákoshegy, pani Szabó Tiborné, która nawiązała do historii polsko-węgierskich kontaktów, a András Buskó, przewodniczący SNP tej dzielnicy i wiceprzewodniczący OSP na Węgrzech przypomniał genezę powstania Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni, która sięga wydarzeń w Győr w 2006 roku, a także nawiązała do odsłoniętego w 2008 roku w Rákoshegy pomnika Jana Pawła II. Następnie odbył się koncert w wykonaniu polskiego pianisty Marcina Dominika Glucha, spotkanie poetyckie z Konradem Sutarskim, oraz występ węgierskich artystów: Jutty Bokor i Zoltána Újvári (na zdjęciu). Program swą obecnością zaszczylił również Gergely Szabó, burmistrz Küngös - miejscowości zaprzyjaźnionej z XVII dzielnicą - wraz z rodziną.

(b. – np. AB, fot. AB)

MAGYAR-LENGYEL BARÁTSÁG NAPJA A BARTÓK ZENEHÁZBAN

Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata, Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat és a Rákoshegyi Bartók Zeneház (1174 Bp. Hunyadi u. 50.) 2013. március 23-án, 16.00 órakor a Rákoshegyi Bartók Zeneházban tartotta a magyar-lengyel barátság napjának nyitó ünnepségét. Szabó Tiborné önkormányzati képviselő, a Rákoshegyi Községi Ház vezetője köszöntötte a megjelent vendégeket, és megemlékezett a magyar-lengyel történelmi kapcsolatokról.

Buskó András, a XVII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, ismertette e jeles nap történetét, megemlékezvén arról, hogy 2006-ban avatták fel a Lengyel-magyar barátság-emlékművet Győrben, és 2008-ban II. János Pál pápa szobrát Rákoshegyen.

A koncert keretében Marcin Dominik Gluch lengyel zongoraművész és dr. Konrad Sutarski költő előadójestjére került sor Újvári Zoltán színművész és Bokor Jutta operaénekes közreműködésével. Többek között Chopin, Moniuszko és Gluch zongoraművei hangzottak el.

Az ünnepi műsorra Szabó Gergely, Küngös polgármestere is megérkezett, aki családjával együtt később II. János Pál pápa szobrát is felkereste.

(B.A.)

Budapest: Vecsey- koncert a magyar- lengyel barátság napjának alkalmából

Március 24-én, délután 4 órakor emlékkoncert-re került sor a Rákoshegyi Bartók Zeneházban. A rendezvény szervezésénél közreműködött Rákosmente Önkormányzata és a XVII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat. Nemcsak a magyar-lengyel barátság napjára, de a Babusa János által készített II. János Pál pápa-szobor felszentelésének 5. évfordulójára, Bartók Béla zeneszerzőre és Vecsey Ferenc hegedűművész születésének 120. évfordulójára is emlékeztek. Az ünnepség előtt megkoszorúzták Bartók Béla szobrát, Ács József alkotását. Ezt követően Fohsz Tivadar alpolgármester mondott ünnepi beszédet.

A koncert keretében a Liszt-Ferenc-díjas Szabadi Vilmos hegedűművész Vecsey Ferenc-től (Conte Passione, Réve, Menuett, Humoresque, Valse, Trieste, Chanson Trieste, A Toi, Caprice Fantastique), Hubay Jenőtől (Mazurka Op. 45, 5. Csárdajelenet) és Bartók Bélától (Bartók Gyermeknek: 6 Duó hegedűre és csellóra, I. Rapszódia) játszott darabokat. Csellón közreműködött Farkas Olívia, zongorán Iwasaki Yuka.

Szabadi Vilmos a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, Halász Ferenc irányítása alatt fejezte be tanulmányait, 1983-ban, és egy évvel később, már ezen intézmény legfiatalabb tanáraként tanított. Különböző versenyeken ért el sikereket, de igazán 1988-ban indult el a karrierje, amikor a Royal Festival Hall Bartók Béla tiszteletére rendezett gálakoncertjén Bartók 2. hegedűversenyét játszotta Solti Györggyel, ezt a BBC és a Decca rögzítette, majd a Philips világszerte megjelentette. Egyedüli magyar állampolgárként, Msztiszláv Rosztropovics, Plácido Domingo, Kiri Te Kanawa és Jeffray Tate társaságában játszott Solti György 80. születésnap koncertjén a Buckingham-palotában. 1995-ben a spanyol uralkodóház jelenlétében játszott Stradivari hegedűjén. 1996-ban a Hungaroton Classic – egyetlen magyar hegedűművészként – exkluzív szerződést kötött vele. 1999-ben alakította meg Wiener Belvedere Trio kamaraegyüttesét. Az elmúlt évek folyamán számtalan mesterkurzust adott világszerte.

A rendezvény fővédnöke Buskó András, a Lengyel Kisebbségi Önkormányzat elnöke volt. Támogatták: Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata, Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat és Szabó Tiborné képviselő asszony.

(B. A.)

II. János Pál és a magyar-lengyel barátság

A magyar-lengyel barátság napjának alkalmából, illetve II. János Pál pápa szobra felszentelésének ötödik évfordulója alkalmából ünnepi nagymisére került sor 2013. március 24-én, a rákos-hegyi Lisieux-i Szent Teréz római katolikus templomban. Ezt követte az ünnepi megemlékezés és koszorúzás II. János Pál pápa szobránál.

Riz Levente polgármester, országgyűlési képviselő megemlékezett arról, hogy Rákosmente Önkormányzata és a Krosnói Járás között a több száz éves barátság jegyében gyümölcsöző együttműködés valósult meg. II. János Pál pápa személyéről, magyarországi látogatásairól is beszélt. Hangsúlyozta, hogy a jezsuita I. Ferenc pápa az ő hagyományait folytatja tovább a bencések „Imádkozzál és dolgozzál!” jelmondata szellemében.

Buskó András, az Országos Lengyel Önkormányzat elnökhelyettese és a Kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke megemlékezésében elmondta, hogy idén kettős ünnepet ülnék ezen a hétfőn: egyrészt virágvasárnapot, másrészt a magyar és a lengyel nép barátságának állami ünnepét. Több mint ezer év alatt számos történelmi esemény fűzte szorosra a magyar-lengyel kapcsolatokat, de a rendszerváltás idején mintha kissé megfedekeztek volna egymásról. Ezt a hiányt pótolta a Piłsudski Történelmi Társaság (PPT), Kollár János vezetésével, amikor 2005-ben kezdeményezte a Magyar-Lengyel Barátság Emlékmű (két monumentális tölgyfa, Tóth Dávid szobrászművész alkotása) megépítését, a magyar-lengyel barátság napjának megrendezését, valamint a magyar és lengyel testvérvárosok találkozóját Győrben.

A nagyszabású terv 2006. március 24-én valósult meg, amikor a győri Bem téren Sólyom László és Lech Kaczyński, közel negyven magyar és lengyel testvérváros küldöttsége jelenlétében felavatták az emlékművet. Az ünnepségen Kollár János felolvasta a Győri Nyilatkozatot. A magyar Parlament és a lengyel Sejm a magyar-lengyel barátság napjává nyilvánította március 23-át.

A magyar-lengyel barátság napját 2006-ban Győrben, 2007-ben Przemyślnben, 2008-ban Debrecenben, 2009-ben Krosnóban, 2010-ben Óbudán, 2011-ben Poznańban, 2012-ben Ópusztaszeren, idén pedig Tarnówban rendezték meg.

2008-ban a magyar-lengyel barátság napján került felszentelésre Babusa János egészalakos II. János Pál pápa-szobra, Rákoshegyen a Krosnói Járás delegációjának jelenlétében.

Boldog II. János Pált 1978. október 16-án választották pápává. Tevékenysége során a népek és vallások közti egyetértés elősegítésére törekedett, ennek jegyében bocsánatot kért az egyház múltbéli bűneiért. Több mint 100 utazást tett külföldre – nagyobb utat járt be, mint az összes addigi pápa. A magyarok közül ő avatta szentté Kíngát és Hedviget.

II. János Pál volt a harmadik leghosszabb ideig hivatalban lévő pápa. Kétségtelenül ő a történelem eddigi legismertebb és legnépszerűbb pápája, ugyanakkor a legismertebb lengyel a világon. Utóda, XVI. Benedek pápa 2011. május 1-jén boldoggá avatta és október 22-ét tette meg ünnepének.

Babusa János művészetének egyik jelentős állomása volt II. János Pál szobrának megalkotása. A művész kiváló érzékkel véste anyagba azt a személyiséget, aki egy elembertelenedett világban az emberi lét igaz értékeit testesítette meg. A monumentális mű egy olyan személyt ábrázol, aki – kissé meggörnyedve is – képes volt a fél világot integrálni a nehéz időkben. Ugyanakkor mintha magában hordozna egy sajátos várakozást is: százmilliók óhaját, hogy II. János Pált a szentek sorába emeljék.

A Rákosmente és a Krosnói járás között szövődött baráti, testvéri kapcsolat a mai napig töretlenül fennmaradt, Babusa János pedig megalkotta Mindszenty József bíboros Budaörsön található szobrát, valamint Ravasz Lászlóét, amit a Károli Gáspár Református Egyetemen, és IV. Károlyét, amit a Szent István Bazilikában helyeztek el.

(B. A.)

BUDAPESZT:

UROCZYŚĆ PRZY POMNIKU JANA PAWŁA II

24 marca, w Niedzię Palmową w XVII dzielnicy Budapesztu w kościele św. Teresy z Lisieux, przy którym znajduje się wzniesiony pięć lat temu pomnik Jana Pawła II, odbyła się uroczysta msza święta, której inicjatorem był SNP tej dzielnicy, a między innymi swą obecnością zaszczylił ją burmistrz Levente Riz – poseł do Zgromadzenia Narodowego Węgier, delegacja powiatu krośnieńskiego, z którym łączy tę dzielnicę umowa o partnerskiej współpracy oraz wiceprzewodniczący Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech András Buskó, który w swoim wystąpieniu m.in. nawiązał do tradycji Niedzieli Palmowej, genezy powstania w XVII dzielnicy pomnika Jana Pawła II oraz historii Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni.

(b., fot. AB.)



WĘGIERSKO-POLSKI marzec w Veszprém

Mimo, że pogoda marcowa nas zawiodła, w sercach poczuliśmy prawdziwie wiosenną chęć działania i zaplanowaliśmy na marzec aż trzy imprezy. Dwie z nich udało nam się w pełni zrealizować, trzecia – wycieczka do Wiednia, w 330. rocznicę słynnego zwycięstwa króla Jana Sobieskiego nad Turkami, została ze względu na niesprzyjające warunki pogodowe odwołana i przełożona na okres późniejszy.

Wspólne obchody Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej w Székesfehérvár

Na 9 marca zaplanowaliśmy wprowadzić świętowanie Dnia Kobiet, ale z radością uczyniliśmy zadość zaproszeniu Samorządu Mniejszości Polskiej w Székesfehérvár na obchody Dni Przyjaźni Polsko-Węgierskiej. Nasze kontakty i współpraca z tym samorządem, jak i z samorządem w Csór mają już dwuletnią tradycję, w ramach której zrealizowaliśmy razem wiele ciekawych imprez.

I tym razem pomysł wspólnego świętowania przypadł nam bardzo do gustu. Postanowiliśmy jednak wspólną imprezę poprzedzić zobaczeniem czegoś ciekawego w pięknym mieście, bo jeszcze nie mieliśmy okazji zwiedzać go razem w polonijnym gronie. Nasz wybór padł na Muzeum Lalek i Zamek Boryego i okazało się, że była to dobra decyzja.

Muzeum Lalek położone w samym centrum w pięknie odrestaurowanym budynku wzbudziło nasz podziw różnorodnością eksponatów: lalki w niezwykłych, ciekawych strojach, w różnym otoczeniu to była prawdziwa lekcja dawnych zwyczajów i obyczajów oraz inspiracja, by przyjechać tu znów z przyjaciółmi czy wnukami.

Zamek Boryego (Bory vár) to pałac z początku XX wieku, dzieło ekscentrycznego artysty, który budował go sam z dwoma pracownikami przez 40 lat jako dar dla swej małżonki.

Ciekawa architektura obiektu, niezwykle wnętrza i romantyczne otoczenie bardzo nas oczarowały. Trudno było nasycić się urokiem tego miejsca.

Po tych ciekawych wrażeniach, pełni oczekiwania przybyliśmy do położonej w centrum miasta Plazy – Alba Regia, gdzie o 16.30 odbyło się otwarcie wystawy poświęconej miejscom kultu sakralnego w Polsce, zorganizowanej przez Samorząd Mniejszości Polskiej w Székesfehérvár.

W samym środku tętniącego życiem centrum handlowego uwagę robiących zakupy przykuwały umieszczone na sztalugach zdjęcia najpiękniejszych miejsc kultu religijnego w naszym kraju.

Géza Cséby, znany w gronie Polonii z bardzo ciekawego sposobu prezentowania polskiej kultury, i tym razem nas nie zawiodł. W przystępny, ale i niezwykle interesujący sposób przedstawił zebranej na otwarciu wystawy publiczności oglądane na planszach obiekty.

Po tej interesującej prezentacji wysłuchaliśmy wykładu, wzbogaconego materiałem zdjęciowym o św. Kindze, która będąc jedną z najbardziej emblematycznych postaci polsko-węgierskiej historii większość swojego życia spędziła w Polsce.

Po programach dla „duszy” nastąpiło coś dla ciała, czyli wspólna kolacja w miejscowej restauracji.

Przyjazne rozmowy, toasty i plany dotyczące dalszej współpracy zakończyły to pełne ciekawych wrażeń, spędzone w poszerzonej polonijnej rodzinie, popołudnie.

Dziękując przewodniczącej Samorządu Mniejszości Polskiej w Székesfehérvár – Kati Borbélyné za zaproszenie i gratulując zorganizowania bardzo ciekawej imprezy pożegnaliśmy przyjazne miasto.

Dzień Przyjaźni Polsko-Węgierskiej w Veszprém

Po raz pierwszy od ustanowienia tego święta również veszpremska Polonia postanowiła zorganizować uroczystość związaną z jego obchodami.

Miejscem imprezy była Biblioteka Wojewódzka naszego miasta, gdzie w udekorowanej symbolami narodowymi obu krajów i prezentującej polski księgozbiór biblioteki czytelnicy zgromadziła się tutejsza Polonia oraz węgierscy sympatycy naszego kraju.

Uroczystość naszą zaszczyliły pani wiceburmistrz Veszprém - Mária Brányi oraz przewodnicząca Samorządu Mniejszości Polskiej w Csór Lucyna Światłoń Szabadosné, a jej gościem honorowym była Ewa Modrzejewska – przewodnicząca komisji ds. kulturalnych w Polskim Samorządzie Krajowym. Cieszyliśmy się również, że nasza uroczystość zjednała sobie zainteresowanie radnych samorządów ormiańskiego i ukraińskiego, a także lokalnej prasy.

Po odśpiewaniu hymnów obu narodów, gospodyni imprezy – dyrektorka biblioteki pani Judit Pálmann powitała zgromadzonych gości, po czym głos zabrała pani wiceburmistrz naszego miasta Mária Brányi. Przedstawiła ona genezę obchodzonego święta i wagę wspólnej przyjaźni dla obu krajów i narodów.

Przewodnicząca komisji ds. kulturalnych w Ogólnokrajowym Samorządzie Polskim – Ewa Modrzejewska zaprezentowała pokrótce postacie historyczne, które stały się symbolami naszej wielowiekowej przyjaźni, zwróciła uwagę na wiele wspólnych walk i działań na przestrzeni wieków, a także mówiła o zadaniach komisji kulturalnej, której przewodniczy.

Po części oficjalnej uczniowie veszpremskiej filii Polskiej Szkoły na Węgrzech oraz Chór Polski działający przy tutejszym gimnazjum katolickim zaprezentowali w obu językach program artystyczny złożony z wierszy i patriotycznych pieśni.

Na zakończenie uroczystości przybyli goście mieli okazję skosztować polskich ciast pieczonych przez polonijne gospodynie, co sprzyjało bezpośredniej rozmowie połączonej z wymianą doświadczeń. Śledząc miłą atmosferę spotkania z radością skonstatowaliśmy, że przyjaźń obu narodów wciąż żyje w naszych sercach: jest obecna w drobnych gestach czynionych sobie nawzajem, zainteresowaniu kulturą i zwyczajami, pomocą w trudnych sytuacjach, przyjaznych uśmiechach, po prostu w codziennych zmaganiach w imię lepszej, piękniejszej przyszłości.

Renata Winerowicz-Papp

Miskolc — replika „Panoramy siedmiogrodzkiej”

17 marca przy placu Deáka w Miskolcu zainaugurowana została plenerowa prezentacja repliki „Panoramy siedmiogrodzkiej”, która jest darem Muzeum Okręgowego w Tarnowie. Uroczystego otwarcia wystawy dokonała przewodnicząca tamtejszego SNP Halina Bárcziné Sowa (na zdjęciu), która w swoim wystąpieniu nawiązała do polskiego udziału w węgierskiej Wiosnie Ludów, a obchody święta narodowego Węgier 15 Marca w tym aspekcie nazwała swoistym dniem polskim poprzedzającym zbliżający się Dzień Polsko-Węgierskiej Przyjaźni (23 III). Uroczystość zaszczylił swą obecnością burmistrz miasta, Ákos Kriza, który również podkreślał znaczenie polsko-węgierskiej przyjaźni.

Pierwotnie odsłonięcie repliki „Panoramy” w Miskolcu miało odbyć się z udziałem gości z Tarnowa w dniu 15 marca, ale ze względu na bardzo ciężkie warunki pogodowe uroczystość odbyła się dwa dni później.

„Panorama siedmiogrodzka” jest swoistym skarbem Muzeum Okręgowego w Tarnowie. Przedstawia ona zdobycie Sybinu przez powstańców węgierskich pod dowództwem generała Józefa Bema, 11 marca 1849 r. w czasie powstania węgierskiego. Bitwa zakończyła się zwycięstwem armii siedmiogrodzkiej nad połączonymi wojskami austriacko-rosyjskimi. Dzieło zostało zamówione przez Węgrów z okazji 50. rocznicy Wiosny Ludów, u polskiego malarza Jana Styki.

(b. fot.Kaderják Cs.)



Budapeszt: Urodziny gen. Józefa Bema

Budański pomnik Bema to dla członków PSK im. J.Bema miejsce, gdzie od szeregu lat w dniu urodzin Generała (14 marca), a w przeddzień Święta Narodowego Węgier 15 Marca, przychodzą, by oddać hołd Bemowi i pamięci o wspólnych bohaterach walk wolnościowych 1848-49 r.

Również w tym roku, pomimo nadzwyczaj niesprzyjającej chłodnej i deszczowej aury, na zaproszenie Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. Józefa Bema na Węgrzech, pod pomnikiem generała w Budapeszcie złożono wieńce i kwiaty. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele najważniejszych organizacji polonijnych i samorządów narodowości polskiej na Węgrzech, Grupa Rekonstrukcji Historycznej Legionu Wysockiego na Węgrzech, reprezentacja SPK przy Ambasadzie RP, instytucji samorządowych, z którymi wspólny wieniec złożył Ambasador RP na Węgrzech, Roman Kowalski.

Pomnik Bema w Budapeszcie upamiętnia gen. Józefa Bema, bohatera narodowego Polski i Węgier, uczestnika powstania listopadowego oraz jednego z najważniejszych dowódców armii węgierskiej podczas powstania węgierskiego 1848 roku. Pomnik stanął w 1934 roku, a prace nad nim rozpoczęto siedem lat wcześniej, w 1927 roku. W tym samym roku prochy generała zostały sprowadzone z syryjskiego Aleppo do jego rodzinnego Tarnowa. Autorem pomnika był artysta rzeźbiarz János Istók. Pomnik polskiego generała to wyraz uznania dla kunsztu wojennego doskonałego artylerzysty i wdzięczności dla licznych Polaków, którzy zasilili szeregi armii węgierskiej w 1848 roku. Jest on także jednym z symboli rewolucji węgierskiej 1956 roku. To bowiem pod tym pomnikiem 23 października 1956 zebrała się manifestacja budapeszteńczyków, która ruszyła pod parlament, a następnie pod gmach radia, i która dała tym samym początek powstaniu przeciwko władzy ludowej. Bemowskie spotkanie pod pomnikiem Bema to coroczna polska symboliczna inauguracja obchodów węgierskiego Święta Narodowego 15 marca, które w istotnej części odbywają się właśnie w tym miejscu.

(b.)



Az Erdélyi panoráma Miskolcon

A rendkívüli időjárás miatt március 17-én tartották Miskolcon azokat a szabadtéri rendezvényeket, melyeken az 1848-49-es forradalomra és szabadságharcra emlékeztek. Az emlékhelyek felkeresése során az egyik fontos állomás volt a Deák téren felállított Erdélyi Panoráma kép, melyet Tarnów városa kölcsönzött októberig városunknak.

Ez a festmény Bem tábornok 1849. március 11-i győztes nagyszebeni csatáját ábrázolja, melyen a magyar és székely csapatok fényes sikert arattak az egyesült osztrák-orosz haderő felett. Ez volt az erdélyi hadjárat befejező csatája. Nagyszeben elfoglalásával Erdély területéről kiűzték az idegen csapatokat.

A műalkotást Deák Ferenc szobra körül helyezték el, és Kriza Ákos polgármester avatta fel. Beszédében elmondta, hogy a

körkép, amelyet ma felavatunk, előbbé teszi azt a barátságot, amely a lengyel és magyar népet régóta összeköti. Megmutatja, hogyan küzdöttek együtt lengyelek és magyarok, az egész Kárpát-medence szabadságáért.

Bárcziné Sowa Halina a Miskolci Lengyel Önkormányzat elnöke beszédében a két város – Tarnów és Miskolc – egyre bővülő kulturális kapcsolatát emelte ki, melynek eredménye az is, hogy ez a festmény ide került. Emlékeztetett rá, hogy nem csak lengyel tábornokok, hanem a Lengyel Légio is harcolt hazánk függetlenségéért, a „Mi és a ti szabadságotokért” jelmondat jegyében. Hamarosan személyesen is lesz alkalmunk megköszönni a tarnóviainak a szép ajándékot, ugyanis március 23-án ott ünnepeljük a lengyel-magyar barátság napját, melyre népes delegáció utazik ki városunkból.

Fekete Dénes

Spis powszechny i co dalej?

28 marca, a więc tuż przed świętami – co też z przyczyn nazwijmy to bardziej aktualnych – tu mam na myśli ostatnie przygotowania do Wielkiej Nocy – nie spotkało się z większym zainteresowaniem dziennikarzy, ale za to po dwóch latach ciężkiej pracy, węgierski Główny Urząd Statystyczny na konferencji prasowej ogłosił wstępne, ale już oficjalne wyniki Powszechnego Spisu Ludności, który, jak wiemy, odbywał się w roku 2011. Kilka pytań spisowi rachmistrze mogli zadać osobom deklarującym swą przynależność do osiadłych na Węgrzech narodowości, a ci, którzy ankietę spisową wypełniali drogą elektroniczną mieli prawo określenia swojej przynależności, a także znajomości języka narodowości, do której się przyznawali, bądź znajomości jej kultury.

Patrząc na efekty spisu z roku 2001 mieliśmy chyba nawet uzasadnione powody obaw co do efektów spisu obecnego. Sprawa była tym bardziej niepokojąca, bo to właśnie od wyników owego spisu w przyszłym roku – zgodnie z obowiązującym prawem wyborczym będą miały – albo nie – prawo tworzenia samorządów również naszej narodowości.

Przejdźmy do krótkiej analizy dokumentu znajdującego się na stronie internetowej GUS-u. Z danych spisu wynika, że aktualnie na Węgrzech mieszkają 644.524 osoby, które przyznają się do przynależności do 13 oficjalnie uznanych przez parlament węgierski w 1993 roku narodowości, a 1,08% spośród nich, czyli 7001 osób, to Polacy. Tu warto przypomnieć, że na Węgrzech w chwili spisu powszechnego w 2011 roku zamieszkiwało ogółem 9.938.000 ludności.

Największe skupiska osób deklarujących swe polskie pochodzenie znajdują się w Budapeszcie – 2758. Poza tym w poszczególnych województwach statystyki pokazują, że w woj. Bács-Kiskun mieszka 145 Polaków, w Baranya – 213, Békés –

134, Borsod – 663, Csongrád – 186, Fejér – 305, Győr – 196, Hajdu-Bihar – 176, Heves – 125, Jász-Nagykun – Szolnok – 122, Komárom-Esztergom – 215, Nógrád – 64, Pest – 1027, Somogy – 121, Szabolcs – 131, Tolna – 56, Vas – 75, Veszprém – 197, Zala – 92 osoby.

Wśród miejscowości, w których swą przynależność do polskiej narodowości zadeklarowało więcej lub minimum 30 osób są: Győr – 79, Tatabánya – 58, Esztergom – 36, Tata – 30, Veszprém – 52, Zalaegerszeg – 32, Kaposvár – 39, Székesfehérvár – 111, Dunaújváros – 57, Pécs – 124, Kecskemét – 44, Szeged – 128, Békéscsaba – 68, Szolnok – 64, Eger – 57, Debrecen – 97, Hajdúszoboszló – 33, Miskolc – 131, Edelény – 57, Emőd – 69, Kazincbarcika – 46, Sajószentpéter – 62, Ládbesenyő – 48, Múcsony – 44, Szögliget – 34, Nyíregyháza – 86, Dunakeszi – 38, Erd – 58, Gödöllő – 57, Szentendre – 64, Vecsés – 34 fő.

W Budapeszcie dane te wyglądają następująco: I dzielnica – 58, II – 179, III – 241, IV – 173, V – 60, VI – 101, VII – 95, VIII – 110, IX – 112, X – 122, XI – 236, XII – 104, XIII – 169, XIV – 152, XV – 105, XVI – 125, XVII – 134, XVIII – 184, XIX – 76, XX – 66, XXI – 75, XXII – 68 osób.

W sumie na całym terytorium Węgier 7001 osób w 2011 roku opowiedziało się za przynależnością do polskiej narodowości, a w wyżej wspomnianych miejscach w 2014 roku będą miały prawo powstać samorządy naszej narodowości. Co z tego wyjdzie – nie wiadomo, w tej chwili wiadomym jest, że na pewno będzie miał prawo powstania Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech, Stołeczny Samorząd Polski, ale niestety w żadnym z województw taki samorząd powstać nie będzie miał prawa, tak więc siłą rzeczy zniknie również samorząd woj. BAZ, a szkoda.

Szczegółowe dane dotyczące wyników spisu powszechnego znajdują się na stronie: www.ksh.hu.

Oprac. BBSz.

ÓBUDA ÉS BEMOWO

Óbuda-Békásmegyer polgármestere és az őt kísérő delegáció hagyományosan Varsó-Bemowoba látogatott március 14-én. A testvérvárosi ünnepi megemlékezésen új Petőfi-szobrot avattak, valamint átadták a Bem József Díjat. A bronz emlékművet Jarosław Dąbrowski, Bemowo polgármestere és Dr. Gyurcsik Iván, a Lengyelországba delegált nagykövet leplezte le. Ünnepi beszédet mondott Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emlékére Bús Balázs polgármester és az óbudai delegáció megkoszorúzta az emlékművet.

Ezt követően a Bemowoi Kulturális Központban megrendezett ünnepségen idén is átadták a Varsó-Bemowo és Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatának közös alapítású Bem József Díjat. Lengyel részről Wiesław Sikorski, Bemowo korábbi polgármestere, magyar részről Nyíri Csaba, Óbuda-Békásmegyer volt polgármester-helyettese kapta a kitüntetést. Tíz évvel ezelőtt ők kezdeményezték a két terület közötti együttműködést.

Nyíri Csaba 1998-tól 2002-ig alpolgármesterként, polgármester-helyettesként, majd a 2002-2006. ciklusban a polgármester kabinetfőnökeként szívügyének tekintette a lengyel-magyar kerületi kapcsolat létrejöttét, a kiépített partneri kapcsolat tartalommal való megtöltését. Ma is, mint Leányfalu polgármestere, elkötelezett a magyar-lengyel barátság ügye iránt. Tevékenységével hozzájárult a kulturális és oktatási kapcsolatok elmélyítéséhez, alpolgármesterségének idején épült ki a magyar és lengyel diákok csereüdülésének rendszere, a két hivatal szakembereinek rendszeres tapasztalatcseréje.

Az ünnepség keretében beszédet mondott Bemowo polgármestere, a Lengyelországba delegált magyar nagykövet, és Bús Balázs polgármester. A rendezvényt iskolások ünnepi műsora zárta, melynek keretében Petőfi-verseket szavaltak lengyel diákok.

(szerk.)



ÓBUDA I BEMOWO

14 marca w Parku Górczewska w Warszawie odsłonięto popiersie węgierskiego poety Sándora Petőfiiego, przygotowane przez Fundację Kultura i Sztuka ponad Granicami we współpracy z Ambasadą Węgier. Uroczystość odbyła się w ramach obchodów Święta Narodowego Węgier i 165. rocznicy Wiosny Ludów zorganizowanej przez Urząd Dzielnicy Bemowo. Odsłonięcia pomnika dokonał Ambasador Węgier w Warszawie dr Iván Gyurcsik. Udział w uroczystości wzięli przedstawiciele władz węgierskich i polskich. Obecna była również delegacja III dzielnicy Budapesztu, Óbudy, którą od lat łączy partnerska współpraca. Podobnie jak w latach ubiegłych, odbyła się uroczystość wręczenia nagród im. Bema, a tym razem ich laureatami zostali panowie Csaba Nyíri - były wiceburmistrz Óbudy i Wiesław Sikorski były wiceburmistrz Bemowa, którzy 10 lat temu nawiązali współpracę pomiędzy tymi dzielnicami. W uroczystościach uczestniczyła też przewodnicząca Samorządu Narodowości Polskiej III dzielnicy Budapesztu, Korinna Wesołowski.

(b. - fot. Bemowo)

Ostrołęka 2013 – Dzień Przyjaźni Polsko-Węgierskiej

Marzec jest ważnym miesiącem w kontaktach polsko-węgierskich. W tym czasie obchodzimy Święto Narodowe Węgier, Dzień Przyjaźni oraz rocznicę urodzin gen. Józefa Bema. Uroczystości związane z tymi świętami są organizowane w różnych miastach w Polsce, ale miejscem szczególnie wyróżniającym się jest zawsze Ostrołęka.

W bitwie pod Ostrołęką w 1831 roku rozpoczęła się kariera wojskowa gen. Józefa Bema. Dlatego też z postacią wspólnego dla obu narodów bohatera wiążą się uroczystości, które rokrocznie organizują władze miasta. Zawsze przybywają na nie przedstawiciele ambasady Węgier, a od dwóch lat również delegacje muzeów z kraju naszych bratanków. W tym roku gośćmi byli muzealnicy z Nyiregyháza, Miskolca i Szentendre.

Tegoroczne uroczystości w Ostrołęce połączone były z obchodami 100. rocznicy powstania liceum, którego patronem jest gen. Józef Bem, oraz otwarciem w Muzeum Kultury Kurpiowskiej wystawy Máriapócs – węgierska Częstochowa. Ekspozycja została przygotowana z inicjatywy Marka Zalewskiego, Jánosa Tischlera (dyrektora Węgierskiego Instytutu Kultury w Warszawie) oraz Jánosa Bene (dyrektora Muzeum w Nyiregyháza). Do współpracy zaproszone zostały muzea w Ostrołęce, Łomży, Płocku, Tarnowie i Głogowie oraz Akademia Teologii Grekokatolickiej w Nyiregyháza i Zespół Państwowych Szkół Plastycznych z Warszawy, którego uczniowie wykonali piękne „chorągwie” maryjne. Wystawa prezentuje dzieje Narodowego Sanktuarium Węgier, gdzie w 1696 roku podczas nabożeństwa ludzie zauważyli, że na ikonie Matki Boskiej pojawiły się łzy. Na życzenie cesarza Austrii cudowna ikona została przywieziona do Wiednia, a do Máriapócs wróciła jej kopia. Kilka lat później również i na niej pojawiły się łzy, a potem cud powtórzył się raz jeszcze w 1905 roku. Zbudowane przez oo. bazylianów sanktuarium z piękną barokową świątynią stało się miejscem pielgrzymek. Do cudownej ikony Matki Boskiej Płaczącej przybywają i modlą się wierni nie tylko z Węgier, ale także z Ukra-

iny, Słowacji i Rumunii. W 1991 roku Máriapócs odwiedził papież Jan Paweł II.

Wystawa przybliży także mało znane wątki wspólnego dla Polski i Węgier dziedzictwa chrześcijańskiego. Ich świadectwem jest nie tylko sanktuarium jasnogórskie w Częstochowie, które powstało dzięki przybyłym z węgierskiej Budy oo. paulinom. Wpisuje się w nie również święta Kinga – założycielka klasztoru ss. klarysek w Starym Sączu, oraz święta Jadwiga – królowa i patronka Polski i Litwy. Jej małżonek – książę Liwy, Jagiełło, nieprzypadkowo przyjął na chrzcie imię Władysław. Nawiązał w ten sposób do węgierskiej tradycji, zgodnie z którą czczono króla i świętego – Władysława. Ale związki Kościołów obu naszych narodów nie dotyczą jedynie czasów odległych. Wspinała była postawa społeczeństwa węgierskiego i Kościoła w czasie II wojny światowej, niosących opiekę duchową i pomoc uchodźcom z Polski. Ogromnie zasłużył się w tych trudnych chwilach zwłaszcza ks. Béla Varga w Balatonboglár. Obecnie przejawem związków Kościołów jest węgierska kaplica w bazylice sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach i udział polskich księży w pracy duszpasterskiej prowadzonej na terenie Węgier.

O związkach pomiędzy naszymi narodami zawsze pamiętał Jan Paweł II, mówiąc o tym w czasie pielgrzymek na Węgry i wynosząc na ołtarze św. Jadwigę i św. Kingę. W czasie pielgrzymki papieża w 1991 roku, w serca zgromadzonych tłumów na Placu Bohaterów w Budapeszcie głęboko zapadły słowa homilii, wygłoszone po węgiersku. Wówczas Węgry stawiały pierwsze kroki na drodze demokracji, więc wizyta papieża miała szczególny wymiar, podobnie jak Jego modlitwa przy grobie niezłomnego prymasa, Józefa Mindszentyego w Esztergom.

Wystawa Máriapócs – węgierska Częstochowa eksponowana będzie przez cały 2013 rok w kilku miastach w Polsce (Ostrołęka, Łomża, Płock, Warszawa, Tarnów i Głogów), a jej ostatni pokaz odbędzie się w klasztorze na Jasnej Górze w czerwcu przyszłego roku podczas narodowej pielgrzymki Węgrów do sanktuarium w Częstochowie.

Marek Zalewski, János Tischler, János Bene

OSTROŁĘKA 2013 – A LENGYEL-MAGYAR BARÁTSÁG NAPJA

A március fontos hónapnak számít lengyel-magyar viszonylatban, mivel ekkor van Bem tábornok születésnapja, a magyar nemzeti ünnep és a két nemzet barátságának napja is. Ostrołęka város nevezetesen a lengyel-magyar vonatkozású márciusi események méltó megünnepléséről. (Bem apó katonai karrierje annak idején az ostrołękai csatával kezdődött.) A helyi Bem József Líceum idén ünnepelte fennállásának 100. évfordulóját, a múzeumban pedig vendégkiállítás nyílt Máriapócs, a magyar Częstochowa címmel, amely a könyvező Szűz Mária-kép történetéhez kapcsolódva mutatta be a magyar nemzeti kegyhely keletkezését és sorsát: nemzetközi viszonylatban is híres búcsújáró helyé válását, amelyet 1991-es magyarországi látogatása során II. János Pál pápa is meglátogatott. A kiállítás számos kevésbé ismert lengyel-magyar történelmi köteléket is bemutatott, Szent Kinga és Szent Hedvig személyéhez kapcsolódóan, de a jóval közelebbi múlt emlékeiből is válogatott, pl. a II. világháborús lengyel menekültek Magyarországra történő befogadásáról.



ŚWIĘCENIE POKARMÓW

30 marca w Wielką Sobotę Wielkanocną w Kościele Polskim ksiądz Karol Kozłowski Schr. dokonał uroczystego poświęcenia pokarmów. Na święcenie pokarmów licznie przybyła budapeszteńska Polonia, przyszło także wiele dzieci z pięknie przybranymi wielkanocnymi koszyczkami. Ksiądz Karol Kozłowski poświęcił również pokarmy w siedzibie SNP w Újpeszcie.

(red, fot. Tomasz Vermes)



Budapeszt - polonijne spotkanie wielkanocne

31 marca w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha i Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J.Bema na Węgrzech, przy wsparciu SNP VI i XI dzielnicy Budapesztu po przedpołudniowej mszy świętej w Kościele Polskim, w Domu Polskim zorganizowały wspólne polonijne spotkanie jajeczkowe, które swą obecnością m.in. zaszczylił konsul Andrzej Kalinowski kierownik Referatu Konsularnego Ambasady RP w Budapeszcie oraz proboszcz Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech ks. Karol Kozłowski Schr. Były życzenia i tradycyjne dzielenie się jajeczkiem - symbolem nowego życia. SNP X dzielnicy Budapesztu podczas tego nadzwyczaj świątecznego spotkania zainicjował uroczystość urodzinową - polonijny senior pan Ernest Niżałowski - mieszkaniec Kőbánya ukończył 98 lat i jest obecnie najstarszym Polakiem mieszkającym na Węgrzech. Czcigodnemu Jubilatowi życzonego wielu lat w zdrowiu i pomyślności, no i naturalnie nie obyło się bez "płonącego" tortu. Również w niedzielę przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech, dr Halina Csúcs Lászlóné uroczystie podziękowała kończącej swą pracę w funkcji dyrektora POKO, przechodzącej na emeryturę Elżbiecie Cieśliewicz Molnárné, podkreślając jej starania w jednoczeniu Polonii.

(b. fot. b.)



Polsko-węgierska wystawa w XIII dzielnicy

4 kwietnia o godz. 19 w Centrum Kulturalnym im. A. Józsefa w XIII dzielnicy Budapesztu odbyło się otwarcie wystawy „Razem na tatrzańskie szczyty”. Wystawa ta była pierwotnie prezentowana w Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii. Otwarcia wystawy dokonała Alicja Nagy, przewodnicząca SNP XIII dzielnicy oraz dr Konrad Sutarski, dyrektor Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii, który w krótkim wprowadzeniu przypomniał wspólne dzieje polskiego i węgierskiego taternictwa. Historia wspólnej granicy, obejmującej przez wiele wieków także Tatry, jest przecież także historią polsko-węgierskiego braterstwa. Konrad Sutarski wspominał również o magii Tatr, które od zarania dziejów przyciągały swoim zapierającym dech w piersiach pięknem coraz to nowe rzesze miłośników wspinaczki wysokogórskiej. W kontekście polsko-węgierskiej przyjaźni padło również nazwisko Gyuli Komarnickiego, węgierskiego taternika polskiego pochodzenia, który był autorem przewodników po Tatrach.

Przybyli licznie przedstawiciele węgierskiej Polonii oraz Węgrzy-przyjaciele Polski po obejrzeniu wystawy mogli podziwiać występ polonijnego zespołu „Polonez”, który zaprezentował tańce górali żywieckich. Tancerki i tancerze pokazali również liczne akrobacje taneczne, które wzbudziły wśród widzów zasłużony aplauz.

Ostatnim punktem programu był poczęstunek – polski bigos oraz węgierskie wino.

(red. fot. ajn)



Díszpolgári cím a Lengyel-Magyar Baráti Társaságok Föderációja elnökének

Vámosmikola Község Önkormányzatának Képviselő-testülete kerekén 20 esztendeje, 1993-ban, alapította a Vámosmikola Díszpolgára kitüntető címet. Magyarország és Lengyelország kapcsolatainak és együttműködésének erősítéséért, a lengyel-magyar barátság megszilárdításáért, Vámosmikola község történetének, emlékeinek közkinccsá tételéért, és a település hírnevének erősítésében kifejtett tevékenységéért a képviselő-testület idén a 100. életévét hamarosan betöltő Jan Stolarski Varsóban élő lengyel állampolgárnak adományozta a címet.

Mit illik tudni a település új díszpolgárának küzdelmes életútjáról, mely több szálon kötődik Vámosmikolához?

Jan Stolarski 1913. június 11-én született Skierniewice városban, Varsó megyében. 1939. szeptember 25-én a német és szovjet támadás áldozatául esett lengyel hadsereg karpaszományos tizedeseként érkezett alakulatával és mintegy 500 katonátsáival Vámosmikolára. Gyorsan megtanult magyarul, így betölthette a menekülttábor magyar parancsnoksága és a lengyel katonák közötti tolmács szerepét. Az internált Stolarski zászlós csaknem az egész háború alatt Vámosmikolán tartózkodott, bár 1941-ben Szobra helyezték. Kapcsolata ezt követően sem szakadt meg Mikolával, hiszen 1944-ben, Esztergomban feleségül vette Vajsz Máriát, akivel a háború befejezését követő évben Lengyelországba költöztek. Végzettsége és szakmája szerint közgazdász.

Évtizedeken át fáradhatatlanul tevékenykedett a Magyarország és Lengyelország közötti kapcsolatok és együttműködés erősítéséért, a hagyományos lengyel-magyar barátság megszilárdításáért. 1973 után lengyel-magyar baráti körök és társaságok egész sorának megalakulását kezdeményezte Lengyelország-szerte. 1981-ben megalakult a Lengyel-Magyar Baráti Társaságok Föderációja, melynek 1983 óta elnöke. A menekültbefogadás ügye körüli hallgatás megtörésében is szerepe volt.

A vámosmikolai iskola 1997-ben az ő kezdeményezésére vette fel a kapcsolatot Jodłowa líceumával. Ennek köszönhetően a vámosmikolai iskolából négy alkalommal mintegy 60 tanuló vehetett részt dél-lengyelországi cserétáborozáson. A magyar diákok megismerkedhettek a lengyel régió természeti szépségeivel, történelmi, kulturális és egyházi emlékeivel, és élvezhették házigazdájuk vendégszeretétét.

A mikolai menekülttábor emlékei lengyelországi közzétételének érdekében segítette Olexa Józsefné Varjú Ilona Menekülttábor a laktanyában című visszaemlékezésének megjelenését. A Menekült-rapszódia – Lengyelek Magyarországon, 1939-1945 című, 1999-ben megjelent kötet lengyel kiadásának szerkesztője (a magyar kiadás 2000-ben jelent meg), és a vámosmikolai táborról szóló egyik írás szerzője.

A Magyarországon befogadott lengyel menekültek hálijának jeleként, a Jan Stolarski által vezetett Föderáció közreműködésével készült el a Lengyel Kápolna a Gellérthegy Sziklatemplomban, Budapesten.

Jan Stolarski több magyar és lengyel elismerés, kitüntetés birtokosa. 2000-ben a köztársasági elnök átadta számára a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetését. Ugyanebben az évben a magyarországi lengyelek érdekében kifejtett tevékenységéért Szent László-díjat kapott Győrben. 2003-ban, 90. születésnapja alkalmából, a lengyel köztársasági elnök és felesége adott át neki emlékérmét, és megkapta a Lengyel Köztársaság Feltámadásának Erdemrend Középkeresztje kitüntetését is.

Bárdi Alex polgármester úr a nemzeti ünnepünk alkalmából tartott községi ünnepségen kívánta átadni az elismerést. A vele folytatott telefonbeszélgetésben Stolarski úr még vállalta a Vámosmikolára utazást. A rendkívüli időjárás azonban megghiúsította eljövételét, így magyarországi közeli rokona, a Szobon élő Vigh Andrásné Vajsz Ildikó vette át a díjat.

Tisztelői nevében kívánunk a mikolai díszpolgárok doyenjének nyugalmas, egészséggel teljes békés esztendőket!

Dr. Koczó József, helytörténész



Zmarła Szegedi Árpádné

Z żalem informujemy, że 28 stycznia 2013 roku w Budapeszcie odeszła od nas na zawsze nasza polonijna Koleżanka Szegedi Árpádné z domu Jolanta Maria Rudowska ur. 1933 r. w Warszawie, która na Węgry przybyła w 1969 roku i do końca swych dni była członkiem PSK im. J.Bema.

Zgodnie z życzeniem rodziny pożegnanie śp. Jolanty odbyło się 19 kwietnia na Új Köztemető, w X dzielnicy Budapesztu przy ulicy Kozma nr 8-10 na kwaterze nr 53 (szóróparcella), a druga połowa prochów pochowana zostanie w rodzinnym grobowcu na warszawskich Powązkach.

Niech spoczywa w spokoju!

(b.)



CO BYŁO? CO BĘDZIE?

CO BYŁO?

- W dniu 1 marca w Domu Polskim SKP p.w.św. Wojciecha zorganizowało projekcję filmu pt. „Ludzie Boga”.
- W dniu 3 marca w buda-
peszteńskim Kościele Polskim rozpoczęły się Rekolekcje Wielkopostne, które trwały do 5 marca, a prowadził je ks. Leszek Kryża SChr.
- W dniu 8 marca w Polskim Stowarzyszeniu Kulturalnym im. J.Bema wspólnie z SNP V dzielnicy Budapesztu organizowany był Dzień Kobiet.
- W dniu 9 marca w Szolnoku z udziałem tamtejszej Polonii odbyły się uroczystości związane z rocznicą bitwy stoczonej tam w czasie Wiosny Ludów.
- W dniu 9 marca w Küngös podczas mszy, związanej z przekazaniem pochodzącej ze Starego Sącza relikwii św. Kingi, wystąpił parafialny Chór św. Kingi z Budapesztu.
- W dniu 9 marca Polonia z Veszprém, Csór i Székesfehérvár spotkała się w Székesfehérvárze na wernisażu wystawy poświęconej miejscu sakralnym w Polsce i wykładzie Gézy Cséby.
- W dniu 9 marca 40-lecie obchodził Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie Polskiej w Budapeszcie.
- W dniu 10 marca SKP p.w. św. Wojciecha w Domu Polskim zorganizowało spotkanie z Piotrem Stefaniakiem, który zaprezentował książkę o błogosławionej Ilonie, a także odbyło się otwarcie okolicznościowej wystawy.
- W dniu 10 marca Oddział POKO (Óhegy 11) w Domu Polskim zorganizował spotkanie z okazji Dnia Kobiet.
- W dniu 14 marca PSK im. J. Bema w Budapeszcie przy pomniku patrona stowarzyszenia zorganizowało tradycyjne spotkanie polonijne połączone z uroczystością składania wieńców w dniu urodzin generała Józefa Bema.

• W dniach od 15 do 18 marca Chór im. F. Chopina działający przy SNP w Békéscsaba wystąpił gościnnie w Marosvásárhely i okolicy.

• W dniu 23 marca przedstawiciele węgierskiej Polonii uczestniczyli w uroczystościach centralnych Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni, które z udziałem prezydentów Polski i Węgier odbywały się w Tarnowie.

• W dniu 23 marca z okazji Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni SNP XVII dzielnicy Budapesztu w Rákoshégyi Bartók Zeneház zorganizował koncert fortepianowy w wykonaniu polskiego pianisty Marcina Dominika Głucha.

• W dniu 23 marca Polsko-Węgierskie Stowarzyszenie Kulturalne w Érd zorganizowało tradycyjne polskie jajeczko.

• W dniu 24 marca w ramach obchodów Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni SNP XVII dzielnicy Budapesztu uroczystą mszą świętą w kościele św. Teresy z Lisieux obchodził 5. rocznicę postawienia nieopodal tego kościoła pomnika Jana Pawła II.

• W dniu 24 marca w ramach obchodów Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni SNP XVII dzielnicy Budapesztu zorganizował koncert muzyki B. Bartoka i F. Vecsey, który odbył się w Domu Muzyki Bartoka w Rákoshégy.

• W dniu 25 marca Chór im. F. Chopina z SNP z Békéscsaba z okazji Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni wystąpił w Centrum Kultury CSABAGYÖNGYE z koncertem pieśni patriotycznych.

• W dniu 27 marca Polonia z Veszprém z okazji Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni uczestniczyła w spotkaniu, związanym z przekazaniem polskiego księgozbioru tamtejszej Bibliotece Wojewódzkiej.

• W dniu 31 marca Oddział POKO (Óhegy 11) wspólnie ze SKP na Węgrzech p.w. św. Wojciecha i PSK im. J.Bema na

Węgrzech, w Domu Polskim zorganizował polonijne spotkanie jajczkowe. W tym dniu swoje 98 urodziny obchodził pan Ernest Niżałowski.

CO BĘDZIE?

• W dniu 1 maja SNP w XIV dzielnicy Budapesztu organizuje uroczystość wspomnieniową przy pomniku króla Polski i Księcia Siedmiogrodu Stefana Batorego.

• W dniu 3 maja o godz. 17.00 w Kościele Polskim w Budapeszcie w Uroczystość NMP Królowej Polski sprawowana będzie msza święta w intencji Ojczyzny. Następnie Stowarzyszenie Katolików Polskich p.w. św. Wojciecha zaprasza na koncert Zespołu CORAL do ogrodu Domu Polskiego, a o 21.00 spotkanie zakończy Apel Jasnogórski.

• W dniu 4 maja Samorząd Polski miasta Békéscsaba oraz tamtejsze Stowarzyszenie Kulturalne Przyjaźni Polsko-Węgierskiej w Domu Kultury na osiedlu Lencsési w Békéscsaba organizują wernisaż wystawy fotograficznej, zatytułowanej "Polska droga do wolności - 33 lata Solidarności", którą przedstawi: dr Karol Biernacki - honorowy konsul RP w woj. Csongrád.

• W dniu 5 maja o godz. 12.00 SKP na Węgrzech zaprasza na otwarcie wystawy autorstwa Małgorzaty Soboltyńskiej pt. „Sto w jednej”, poświęconej stu wystawom zorganizowanym przez M.Soboltyńską w Domu Polskim.

• W dniu 13 maja w Kościele Polskim w Budapeszcie o godz. 17.00 odbędzie się Nabożeństwo Fatimskie.

• W dniu 19 maja o godz. 10.30 w buda-
peszteńskim kościele polskim odbędzie się uroczystość I Komunii Świętej.

• W dniu 19 maja o godz. 15.00 w Kościele Skalnym w Budapeszcie proboszcz Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech sprawował będzie mszę świętą w intencji matek polonijnych. Inicjatorem

spotkania, jak zwykle jest SNP IV dzielnicy Budapesztu, a życzenia złożą dzieci z rodzin polonijnych z Újpestu.

• W dniu 22 maja SNP w Dunaújváros wspólnie z OSP na Węgrzech organizują wymianę młodzieży szkolnej w Łasku - Kolumnie. Polska młodzież przyjedzie na Węgry jesienią br.

• W dniu 24 maja o godz. 17.00 w Kościele Polskim w Budapeszcie w święto Najświętszej Maryji Panny Wspomożycielki Wiernych - patronki tego kościoła, rozpocznie się odpust parafialny.

• W dniu 26 maja o godz. 11.30 oddział POKO przy ul. Óhegy 11 organizuje prezentację Zakopanego, w ramach której odbędzie się otwarcie wystawy prac na szkłe malowanych Zofii i Magdy Forteckich oraz wykład nt. walorów turystycznych i krajoznawczych Zakopanego.

• W dniu 27 maja o godz. 17.00 w Bibliotece Języków Obcych w Budapeszcie (V dz. ul. Molnár 11) przy wsparciu Samorządu Narodowości Polskiej V dzielnicy organizowany jest wieczór poezji Wisławy Szymborskiej.

• W dniu 29 maja w OSP na Węgrzech odbędzie się konferencja podsumowująca rok szkolny 2012/2013.

• W dniu 31 maja o godz. 18.00 w Bazylice św. Stefana w Budapeszcie sprawowana będzie msza święta ku czci Matki Boskiej Częstochowskiej.

MI VOLT?

• Március 1-jén a Szent Adalbert LKE szervezésében az Isten emberei (Ludzie Boga) című filmet vetítették a Lengyel Házban.

• A budapesti Lengyel Templomban március 3-án kezdődött a március 5-ig tartó nagyböjti lelkigyakorlat, amelyet Leszek Kryża atya tartott.

• Március 8-án az V. kerületi LNÖ és a Bem J. LKE által közös szervezésében nőnap rendezvényt tartottak.

• Március 9-én, Szolnokon a helyi polónia részvételével ünnepséget tartottak a népek tavaszának idején lezajlott szolnoki csatára emlékezve.

• Március 9-én, Küngösön a szentmise keretében átadták az ószandeci Szent Kinga-ereklyét, ennek kapcsán fellépett a budapesti Szent Kinga kórus is.

• Március 9-én a veszprémi, csóri és székesfehérvári polónia Székesfehérváron találkozott a lengyelországi szent helyeket bemutató kiállítás megnyitóján, illetve Cséby Géza előadásán.

• Március 9-én ünnepelte létrejöttének 40 éves évfordulóját a Lengyel Nagykövetség mellett működő Iskolai Konzultációs Pont.

• Március 10-én a Szent Adalbert Egyesület szervezésében került sor Piotr Stefaniak Boldog Ilonáról szóló könyvének bemutatására a Lengyel Házban, ahol egyúttal a témához kapcsolódó kiállítás is nyílt.

• Március 10-én az LKK Óhegy utcai részlegének szervezésében nőnap rendezvényt tartottak a Lengyel Házban.

• Március 14-én (Bem József születésnapján) a Bem J. Lengyel Kulturális Egyesület koszorúzással egybekötött hagyományos ünnepséget szervezett az Egyesület névadójának szobránál.

• A békéscsabai LNÖ mellett működő Chopin kórus március 15-e és 18-a között Marosvásárhelyen és környékén vendégszerelt.

• Március 23-án a magyarországi polónia képviselői részt vettek a lengyel-magyar barátság napjának tarnóvi központi rendezvényein, amelyet mindkét ország államfői megtiszteltek jelenlétükkel.

• Március 23-án a Budapest XVII. kerületi LNÖ rendezvényt szervezett a lengyel-magyar barátság napjának alkalmából: a Rákoshelyi Bartók Zenaházban Marcin Dominik Gluch lengyel zongorista adott koncertet.

• Március 23-án az érdi Lengyel-Magyar Kulturális Egyesület tradicionális húsvéti ünnepséget szervezett a helyi Csuka Zoltán Könyvtárban.

• A lengyel-magyar barátság napjának alkalmából a XVII. kerületi LNÖ március 24-én a Lisieux-i Szent Terézről nevezett templomban celebrált szentmisével ünnepelte a templom közelében található II. János Pál pápa-emlékmű felállításának 5. évfordulóját.

• Március 24-én a XVII. kerületi LNÖ koncertet szervezett a lengyel-magyar barátság napjának alkalmából, amelyen Bartók B. és Vecsey F. művek csendülnek fel a Rákoshelyi Bartók Zenaházban.

• Március 25-én a lengyel-magyar barátság napjának alkalmából a F. Chopin kórus a békéscsabai LNÖ-vel együtt hazafias énekekből összeállított koncertet adott a Csabagyöngye Kulturális Központban.

• Március 27-én a lengyel-magyar barátság napjának alkalmából lengyel könyvtárak adományoztak a helyi megyei könyvtárnak. Az átadó ünnepségen a veszprémi polónia is képviseltette magát.

• Március 31-én az LKK Óhegy utcai részlege a Szent Adalbert LKE-vel és a Bem J. LKE-vel közösen hagyományos húsvéti ünnepséget szervezett a Lengyel Házban. Ezen a napon ünnepelte Ernest Niżałowski úr a 98. születésnapját.

MI LESZ?

• Május 1-jén a XIV. kerületi LNÖ emlékünnepeket szervez Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király szobránál.

• Május 3-án a Legszentsége-sebb Szűz Mária, Lengyelország királynéja ünnepnapján 17 órai kezdettel szentmisét tartanak a hazáért a Lengyel Templomban. Ezt követően a Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete mindenkit szeretettel vár a CORAL együttes/kórus koncertjére a Lengyel Ház kertjébe. 21 órakor, a Jasnogórski Apellel fejeződik be a találkozó.

• A Békéscsabai Nemzeti Önkormányzat illetve az ottani Magyar-Lengyel Baráti Kulturális Egyesület a Lencsési Községi Házban szervez fotókiállítást Lengyel út a szabadsághoz - a Szolidaritás 33 éve címmel. A kiállítást május 4-én dr. Karol Biernacki, Csongrád megye tiszteletbeli lengyel konzulja nyitja meg.

• A Magyarországi Lengyel Katolikusok Egyesülete szeretettel vár mindenkit május 5-én 12.00 órára Małgorzata Soboltyńska Száz az egyben című kiállítására, amely áttekintést ad az általa eddig a Lengyel Házban szervezett kerek száz kiállításról.

• Május 13-án 17 órai kezdettel fatimai szentmise lesz a budapesti Lengyel Templomban.

• Május 19-én elsőáldozás lesz a budapesti Lengyel Templomban. A szentmise 10.30-kor kezdődik.

• Május 19-én 15 órai kezdettel a Lengyel Perszonális Plébánia plébánosa misézik a budapesti Sziklatemplomban. A misét a lengyel anyákért ajánlják fel. Az esemény kezdeményezője

– szokás szerint – most is a IV. kerületi LNÖ. A könyörgéseket újpesti lengyel családok gyerekei fogják elmondani.

• Május 22-én kezdődik a dunaújvárosi LNÖ és az országos LNÖ által közösen szervezett iskolai gyermek csereünnep Lask – Kolumnába. A lengyel gyerekek idén ősszel fognak Magyarországra érkezni.

• Május 24-én, a Mindenkor Segítő Szűz Máriának, a templom névadójának ünnepnapján, 17 órakor kezdődik a plébániai búcsú a budapesti Lengyel Templomban.

• Május 26-án az LKK Óhegy utcai részlege zakopanei bemutató rendezvényt szervez, amelynek keretében Zofia és Magda Fortecka üvegfestő művészek alkotásait bemutató kiállítás nyílik, illetve előadás lesz Zakopane turisztikai vonzerejéről.

• Május 27-én 17 órai kezdettel Wisława Szymborska-estet tartanak az Országos Idegennyelvű Könyvtárban (V. ker. Molnár u. 11.) az V. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat támogatásával.

• Május 29-én konferenciát tartanak az OLÖ-ben, amelynek a 2012/13-as iskolaév összegzése lesz a témája.

• Május 31-én, 18 órakor szentmisét mutatnak be a Częstochowai Szűz Mária tiszteletére a budapesti Szent István-bazilikában.

Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach.

(b.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

9 maja na zamku Visegrád odbędzie się otwarcie wystawy Boży Bojownicy - Jan Žižka i husyci w walkach z Zakonem Krzyżackim, przygotowanej przez Marka Zalewskiego z okazji 600 lecia bitwy pod Grunwaldem.

12 maja o godz. 18 w Pepita Ofelia Bár (Bp, Klauzál tér 5.) odbędzie się spotkanie z pisarzami Krzysztofem Vargą i Andrzejem Stasiukiem.

Serdecznie zapraszamy w imieniu organizatorów!

Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY NA WĘGRZECH

NATALIA KONCSOS LAUREATKĄ KONKURSU DZIENNIKARSKIEGO

7 kwietnia w Budapeszcie publicznie ogłoszono wyniki I edycji konkursu dziennikarskiego dla UCZNIÓW Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech.

Jury konkursu w składzie: dr Agnieszka Janiec-Nyitrai, redaktor naczelna "Polonii Węgierskiej", Bożena Bogdańska-Szadai, m.in. redaktor naczelna "Głosu Polonii" i kierownik redakcji polskiej publicznego radia węgierskiego, oraz dyrektor OSP dr Ewa Rónay, stwierdziło, że na konkurs wpłynęło 6 prac spełniających wymogi regulaminowe, a nadesłane teksty wywiadów dotyczyły znanych i nieznanymi członków polskiej diaspory na Węgrzech z podkreśleniem polsko-węgierskiej przyjaźni.

Jury po szczegółowej analizie prac postanowiło przyznać trzy główne nagrody:



MIEJSCE I zdobyła praca pt. "Mamo, jak długo chcesz jeszcze szaleć", a przeprowadzając wywiad była Natalia Koncsos. Tu przede wszystkim zwrócono uwagę na aktualność tematyki i merytoryczne przygotowanie autorki wywiadu.

MIEJSCE II zdobyła praca pt. "Bo jest blisko i jest fajnie", autorstwa Julii i Janki Chrzanowskich. Tu szczególną uwagę jury zwrócił fakt zaangażowania spraw młodzieży i polsko-węgierskiej przyjaźni oraz ciekawa konstrukcja pracy.

MIEJSCE III zdobyła praca pt. "Serce tu i tam", której autorką jest Karina Komlódi. W tym przypadku jury doceniło przede wszystkim lekkość pióra reportażystki i oryginalność w doborze tematu.

Patronat nad imprezą sprawowały redakcje: "Polonii Węgierskiej", "Głosu Polonii", portalu: www.polonia.hu oraz redakcja radiowego "Magazynu Polskiego" publicznego radia węgierskiego.

Nagrodzone prace zostaną opublikowane w "Polonii Węgierskiej". Serdecznie gratulujemy!

(b., fot. ajn)



KONKURS RECYTATORSKI W POLSKIEJ SZKOLE

W niedzielę 7 kwietnia w Budapeszcie w Polskiej Szkole na Węgrzech już po raz szesnasty odbył się doroczny konkurs recytatorski. Tym razem chęć udziału w konkursie zgłosiło 35 osób, które przy licznie wypełnionej widowni recytowały wiersze Juliana Tuwima. Największym powodzeniem cieszył się wiersz o "Grzesiu kłamczuchu", "Spóźniony słowik" i "Dwa wiatry". Konkurs rozegrany został w trzech kategoriach wiekowych.

Wśród uczniów klas I-IV najlepszymi okazali się:

Tomek Bedyński (I), Zosia Bedyńska (II) i Laura Orbán (III).

W kategorii drugiej (uczniowie klas V-VIII) laureatami zostali: Marcel Krajewski (I), Filip Mészáros (II) i Wiktor Krajewski (III).

Do grona najstarszych uczestników konkursu należeli uczniowie klas IX-XII, a miejsce I zajęła Weronika Krajewska, II - Karina Komlódi, a III - Tamás Vicze. Ponadto jury przyznało 6 wyróżnień.

Na zakończenie konkursu dyrektor OSP dr Ewa Rónay wręczyła nagrody (książki, piórniki, słodczyce oraz bony książkowe), a jury konkursu dziennikarskiego ogłosiło wyniki zakończonego właśnie w tej szkole konkursu dziennikarskiego. Potem były miłe kulturalne rozmowy - bo na konkurs zjechali się uczniowie z wielu zakątków Węgier, no i specjalnie na tę okazję przygotowane łakocie.

(b., fot. ajn)

Stołeczny Samorząd Polski po raz kolejny organizuje wyjazd dla dzieci na wypoczynek do Polski

Miejsce: Bieszczady

Ośrodek Wypoczynkowo - Rehabilitacyjny Caritas w Myczkowcach

www.myczkowce.org.pl

Termin: 17. 06. - 27. 06. 2013.

Zgłoszenia przyjmujemy do **31 maja 2013 r.**

flko@t-online.hu

tel. 1 332 19 79

(poniedziałki i wtorki w godz. 10.00 - 14.00)

KONKURSY, KONKURSY...

Tak często narzekamy na dzisiejszą młodzież. Że nie czyta, że nie interesuje się kulturą, że ciągle ogląda telewizję, że marnuje czas siedząc przy komputerze... Facebooki, nasze klasy i inne portale społecznościowe paradoksalnie osłabiają więzi społeczne i młodzież zdaje się być w dzisiejszym świecie bardzo wyobcowana... Ale wcale tak nie jest i być nie musi! Pokazały to doskonale oba konkursy: dziennikarski i recytatorski, pokazały, że w młodych ludziach drzemie wielki potencjał, wystarczy go tylko odpowiednio ukierunkować i wykorzystać, co doskonale potrafi dyrektor Polskiej Szkoły, pani dr Ewa Rónay i wszystkie nauczycielki, które jej pomagały. Udało się zorganizować naprawdę ciekawe przedsięwzięcie, które pokazało, że poezja wcale nie musi być nudna i że w niektórych młodych interpretatorach da się dostrzec talenty, których nie powstydziliby się profesjonalni aktorzy.

Co więcej, przedsięwzięcia tego typu pokazują, jak aktywne potrafi być młode pokolenie, jak twórczo potrafi podchodzić do stale zmieniającej się rzeczywistości, jak ważna dla nich jest również polskość, kultywowanie polskich tradycji i rozbudzanie zainteresowania polską kulturą. Okazało się, że do konkursu recytatorskiego przystąpiły też dzieci węgierskie, nie mające żadnych polskich korzeni, dzieci, które chodzą do polskiej szkoły i uczą się polskiego, ponieważ ich przyjaciel lub przyjaciółka mają polskie korzenie. Z jaką dumą mogliśmy podziwiać, jak dzielnie radzą sobie z niełatwą przecież twórczością Juliana Tuwima!

Podobnie pozytywnie należy ocenić Konkurs Dziennikarski. Wszystkie prace były na wysokim poziomie, a laureaci pokazali nie tylko doskonałą znajomość języka polskiego, ale także wykazali się wiedzą o Polsce na Węgrzech i jej sprawach. Wszystkie nagrodzone prace zasługują na szczególną pochwałę, a w następnych numerach sami czytelnicy będą mogli ocenić, jak twórcza i ciekawa świata jest dzisiejsza młodzież.

(Red.)



„Z WAMI I WŚRÓD WAS”

15 LAT DZIAŁALNOŚCI SNP W SZOLNOKU

W mieście Szolnok od wielu lat odbywają się uroczystości związane z upamiętnieniem bitwy stoczonej pod Szolnokiem 5 marca w 1849 r., w której udział wzięły między innymi legiony polskie. Samorząd Narodowości Polskiej oraz tutejsza Polonia 9 marca 2013 r., dołączając do miejskich uroczystości upamiętniających marcową bitwę, złożyli hołd poległym w bitwie żołnierzom.

W bieżącym roku tutejszy samorząd obchodzi jubileusz 15-lecia swojego istnienia. Z myślą o naszych dzieciach, o przyszłym pokoleniu, dla zachowania historii żyjącej tu Polonii, z inicjatywy radnych samorządu zorganizowano okolicznościową wystawę dokumentalno-fotograficzną, pt. „Z Wami i wśród Was”.

Wystawa przedstawia działalność samorządu od 1998 roku po dzień dzisiejszy. Dzięki bezinteresownej pracy oraz poświęceniu wielu osób (Węgrów i Polaków) stworzono możliwość zachowania tradycji oraz obyczajów polskich, rozpowszechniania naszej kultury, a przede wszystkim pilęgowania języka ojczystego.

Zbiór fotografii jest odzwierciedleniem życia tutejszej Polonii, organizowanych przez nas uroczystości, związanych z ważnymi wydarzeniami historycznymi, obyczajowymi i kulturalnymi, np. tradycyjna polska Wigilia, Święto Niepodległości, wystawa sztandarów polskich czy też wystawa Chopina. Udokumentowany jest również aktywny udział samorządu i Polonii w nawiązaniu i utrzymywaniu kontaktów partnerskich oraz nasz udział w życiu miasta. Są też plakaty mówiące o nas samych, przedstawiające wesołe chwile, do których chętnie powracamy.

Wystawa zorganizowana została pod patronatem burmistrza miasta Szolnok Ferencza Szalayego. Gościem honorowym był Andrzej Kalinowski Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Budapeszcie. Uroczystego otwarcia wystawy fotograficznej w bibliotece im. Ferencza Verseghy dokonał Zsolt Bátor, z-ca przewodniczącej Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego w Budapeszcie.

W godzinach popołudniowych nastąpiło oddanie hołdu poległym w bitwie żołnierzom pod tablicą pamiątkową Józefa Wysockiego na ulicy Legionów Polskich. Uroczystość rozpoczęto hymnem polskim, po czym wieniec złożyli: w imieniu Ambasady RP Andrzej Kalinowski Konsul RP w Budapeszcie; Urząd Miasta Szolnok reprezentował wiceburmistrz István Szabó. Ponadto wieniec złożyli przedstawiciele Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego - Zsolt Bátor, z-ca przewodniczącej oraz Korinna Wesolowski, radna, natomiast w imieniu Samorządu Narodowości Polskiej w Szolnoku wiceprzewodnicząca Anna Bali. Członków Klubu Polsko-Węgierskiego reprezentowała prezes klubu Andrea Királyháziné Tisza.

Po uroczystościach zaproszeni goście mieli możliwość obejrzenia inscenizacji bitwy szolnockiej. W rekonstrukcji wiosennego starcia, obok Węgrów, Austriaków oraz wojsk czeskich, udział wzięli członkowie Stowarzyszenia Legionu Wysockiego na Węgrzech.

Beata Horgos, Krystyna Wieloch Varga



POLSKO-WĘGIERSKIE KONTAKTY KOŚCIELNE

„Węgry i Polska to dwa wiekuiste dęby, każdy z nich wystrzelił pnem osobnym i odrębnym, ale ich korzenie, szeroko rozłożone pod powierzchnią ziemi i spletały się, i zrastały niewidocznie. Stąd byt i czerstwość jednego jest drugiemu warunkiem życia i zdrowia.”

XIX-wieczne słowa Stanisława Worcella dobrze ilustrują niespotykane nigdzie indziej współistnienie dwóch narodów. Duchowy związek Polski i Węgier oraz wzajemna pomoc, jakiej doświadczaliśmy na przestrzeni wieków, znajduje także odbicie we współdziałaniu w ramach Kościoła powszechnego.

Historie tych dwóch narodów od wczesnych lat się wiązały. Polska i Węgry razem weszły w krąg cywilizacji chrześcijańskiej w X wieku. Zarówno metropolia gnieźnieńska, jak i ostrzyhomiska powstały około roku 1000. W ówczesnej stolicy Węgier, Ostrzyhomiu wybudowano katedrę poświęconą św. Wojciechowi, który jest wspólnym świętym Europy Środkowej. Urodził się w Pradze, bierzmował św. Stefana w Ostrzyhomiu, po czym wyjechał na dwór książęcy do Polski. Wieść o męczeńskiej śmierci św. Wojciecha, która dotarła na Węgry, głęboko wstrząsnęła św. Stefanem.

W pierwszych wiekach chrześcijaństwa, polsko-węgierskie kontakty kościelne były bardzo ściśle. Lista osób, które zapisały się w historii polskiego i węgierskiego narodu oraz Kościoła jest imponująca. Nie sposób jej przedstawić, a nawet wymienić wszystkich. Jedni krzewili wiarę, umacniali pozycję i rolę Kościoła, a inni pełniący funkcje państwowe odznaczeni się duchem sprawiedliwości i troski o dobro tych narodów. Listę otwiera św. Stefan, pierwszy król Węgier i jego syn, św. Emeryk. Z jego postacią związane jest podanie o przekazaniu relikwii Krzyża Świętego benedyktynom na Łysej Górze.

Z Polski przybyli na Węgry pustelnicy klasztoru Zobor koło Nitry, św. Andrzej oraz Benedykt. Andrzej i Benedykt w historii polskiego chrześcijaństwa należą do pierwszych Polaków, wyniesionych do chwały ołtarzy (1083).

Drugim świętym pośród królów węgierskich był św. Władysław. Władysław urodził się w Krakowie, gdzie jego ojciec przebywał na wygnaniu. Był synem Béli I, króla Węgier, i Rychezy, córki Mieszka II Lamberta, króla Polski. Władysław stał się jednym z najbardziej znaczących władców węgierskich.

Kult św. Władysława był i jest obecny także w Polsce. Z Węgier sprowadzony został przez córki króla węgierskiego, Béli IV, Kingę i Jolantę. W różnych miejscach zostały ufundowane kościoły i ołtarze pod wezwaniem Władysława. Imię Władysława wybrał sobie na pewno nieprzypadkowo na chrzcie pogański książę litewski, Jagiełło. Zbudowana w Wilnie katedra miała od samego początku dwóch patronów: św. Stanisława oraz św. Władysława. Posiada ona osobną kaplicę ku czci węgierskiego władcy. Po zmianie systemu powstały Ogólnokrajowy Samorząd Polskiej na Węgrzech w 1996 roku przyjął św. Władysława za patrona węgierskiej Polonii i od tego momentu święto św. Władysława jest dniem Polonii węgierskiej.

XIII i XIV wiek był bogaty, jeżeli chodzi o wspólnych świętych i błogosławionych. Wymienić tu należy córki króla Węgier Béli IV, Kingę, Jolantę i Konstancję. Kinga (znana jest w Polsce m.in. z legendy o odnalezionym w kopalni soli w Wieliczce

pierścieniu), żona polskiego władcy, Bolesława V Wstydliwego, po śmierci męża (1279) założyła w Starym Sączu klasztor klarysek, uposażyła go przywilejem i z mniejszymi przerwami mieszkała w nim aż do śmierci, to jest do 24 lipca 1292 roku.

Jej siostra Jolanta była księżną kaliską, a po śmierci męża Bolesława Pobożnego również klaryską. Druga siostra, Konstancja została wydana za mąż za księcia halickiego Lwa. Podczas najazdu mongolskiego na przełomie 1287/1288 również przebywała w klasztorze w Starym Sączu wraz ze swoimi siostrami.

Najbardziej znaną postacią okresu średniowiecza była Jadwiga, najmłodsza córka Ludwika Węgierskiego, która odegrała kluczową rolę w dziejach Polski i była odnowicielką Akademii Krakowskiej.

Osobny rozdział w historii Kościoła stanowią kontakty między zakonami. Szczególne znaczenie odgrywają przede wszystkim paulini i klasztor Jasna Góra w Częstochowie. Nazwany duchową stolicą Polski wiele zawdzięcza Węgrom. To właśnie przybyłym z Węgier zakonnikom książę Władysław Opolczyk podarował tę 293-metrową górę i ufundował klasztor. To węgierscy paulini nadali temu miejscu nazwę - Jasna Góra (Claro Monte), na wzór swojego domu macierzystego w Budzie (In Claro Monte Budensi).

Ale i Węgrzy zawdzięczają wiele Częstochowie. W okresie zaboru tureckiego, a następnie po kasacji Józefa II, przyszły trudne czasy dla węgierskich paulinów. Próby wskrzeszenia zakonu na Węgrzech było kilka. Powiodła się dopiero ta, którą podjęto w dwudziestolecie międzywojennym. Wtedy to z Polski, z Jasnej Góry, przybyło do Budapesztu 15 zakonników paulińskich. Ich siedzibą stał się klasztor powstały przy grocie znajdującej się w części dolnej południowego stoku Góry Gellérta w Budzie. W czasie II wojny światowej Kościół Skalny odegrał bardzo ważną rolę w życiu uchodźców polskich: ojcowie paulini udostępnili im swoją świątynię i Polacy mogli gromadzić się na mszy świętej w języku ojczystym. We wnętrzu grotty znajduje się wiele pamiątek polskich, między innymi polski orzeł z kopią obrazu Czarnej Madonny Jasnogórskiej.

Drugi zakon, który pojawił się na Węgrzech dzięki Polakom to zakon pijarów. Zakonnicy osiedlili się w Podolińcu i utworzyli kolegium w 1642 roku w mieście, które w tych latach było zastawione Polsce, a do Węgier powróciło dopiero w 1772 roku.

W okresie nowożytnym Męczennicy koszyccy połączyli nie tylko te dwa narody, ale trzy: polski, węgierski i chorwacki. W czasie wojny trzydziestoletniej, kiedy to Jerzy Rakoczy zdobył Koszyce, napastnicy 7 września 1619 aresztowali i zamordowali księży katolickich. Wśród nich był Polak, Melchior Grodziecki, który urodził się w Cieszynie w mieszczańskiej rodzinie Grodzkich.

W 1526 roku po klęsce z Turcją pod Mohacsem Królestwo Węgier rozpadło się na trzy części: północno-zachodnią część państwa, tzw. królewskie Węgry po rządami Habsburgów, środkowa część, okupowana przez Turków, a na wschodnich terenach księstwo Siedmiogrodu. Rządzący nim książęta prowadzili w miarę samodzielnie politykę, a w sprawach wiary byli otwarci na prądy reformacji. Stąd wynikały dobre kontakty z protestantami z Polski, którzy jak np. aria- nie znaleźli schronienie (po ich wygnaniu) w Siedmiogrodzie, a ślady po nich istnieją tam do dziś. Z Siedmiogrodu

powołany został na tron Polski przez ceniącą wolność i tolerancję szlachtę – Stefan Batory.

W okresie współczesnym podkreślić należy okres II wojny światowej. Węgierski Kościół katolicki podjął się istotnej roli w niesieniu opieki duchowej oraz tworzeniu odpowiednich warunków zakwaterowania dla uciekających na Węgry w czasie drugiej wojny światowej Polaków.

Mimo swej niemieckiej orientacji węgierska konferencja biskupów już wcześniej otrzymywała dobre stosunki z polskimi biskupami. Przykładam tego jest aktywna korespondencja pomiędzy kardynałem Jusztinianem Serédim a Augustem Hlondem. Hlond był przewodniczącym delegacji biskupów polskich biorących udział w budapeszteńskim Kongresie Eucharystycznym w 1938 roku. Wcześniej Serédi odwiedził Polskę, gdzie m.in. spotkał się z polskim kardynałem.

W czasie wojny pięknym przykładem miłości chrześcijańskiej była działalność ks. Béli Varga, proboszcza Balatonboglár. Ks. Varga w swej pracy na rzecz ratowania Polaków otrzymywał skuteczne wsparcie ze strony swego przełożonego, biskupa diecezji Veszprém, Józsefa Mindszentyego. W czasie II wojny światowej ks. Varga niezwłocznie przeznaczył postawiony wcześniej przez niego budynek domu kultury przy kościele w Balatonboglár na szkołę dla polskiej młodzieży.

Z ostatnich lat współpracy warto wymienić trzy epizody: do kontaktów możemy doliczyć również wizyty Jana Pawła II na Węgrzech, oraz wyniesienie na ołtarz wspólnych świętych i błogosławionych (choćby wcześniej wspomnianej Jadwigi, Kingi etc.) Te uroczystości były okazją spotkania się i wspólnego świętowania.

Na podstawie tych wielowiekowych kontaktów w krakowskiej bazylice Bożego Miłosierdzia powstała węgierska kaplica pod wezwaniem Communio Sanctorum (Świętych Obcowania).

Te kontakty nadal są żywe, choćby dlatego, że na początku XXI wieku węgierski Kościół musi sprostać silnej sekularyzacji. Węgry są krajem misyjnym. W tym pomoc niosą kapłani z Polski, których liczba każdego roku się zwiększa.

Pál Attila Illés

Prima aprilis, czyli żniwa w kwietniu

Na drzewach, jak na razie, kwitnie tylko śnieg. Długo ciągnąca się tej wiosny zima skłania do zakopania się w bezpieczne pielesze archiwów i bibliotek i zmusza do szeroko pojętej refleksji nad istotą 1 kwietnia. „Prima aprilis – uważaj, bo się pomylisz”, wykrzykują rozochoczone dzieci, choć raz w roku mogąc bezkarnie stroić sobie żarty z Bogu ducha winnych bliźnich, płatać figle i psikusy. 1 kwietnia – dzień niepoważny, zdałoby się, dzień z wyraźnie wyczuwalną nutką środkowoeuropejskiego absurdu, dzień, w którym nie może wydarzyć się nic wielkopomnego, bo to przecież 1 kwietnia, więc nikt i tak nie uwierzy... Czyżby?

A przecież król Stefan Batory nie zważał na specyfikę 1 kwietnia i odważnie, na przekór przesądom, założył Uniwersytet Wileński. A przecież Ferenc Puskás, kapitan „złotej drużyny” nie bał się oskarżenia o żarty i urodził się właśnie tego dnia, płatając tym najlepszemu figla wszystkim swoim przyszłym przeciwnikom na boisku. Podobnie, choć trochę później, postąpili szpadzista Gábor Boczkó, siedmiokrotny mistrz Europy, i znany bramkarz Gábor Király. Wszyscy trzej rodząc się właśnie 1 kwietnia udowodnili, że nie należy raczej z nimi zadzierać. No i 1 kwietnia urodził się również Jerzy z Podiebradów, pierwszy teść króla Macieja Korwina... A Mongołowie pewnie celowo zaplanowali najazd na Polskę w 1241 roku właśnie na 1 kwietnia, bo słusznie myśleli, że i tak nikt im nie uwierzy... Na wszelki wypadek zaatakowali więc wcześniej, bo już w marcu, żeby zmylić przeciwnika. Jak więc widać z przytoczonych przykładów, 1 kwietnia doszło do ważnych wydarzeń w dziejach ludzkości, a już na pewno w dziejach naszego regionu.

Nie bądźmy jednak łatwowierni i nie dajmy się nabrać, jak widzowie telewizji BBC, którzy widząc w programie nadawanym w roku 1957 niespotykane „żniwa” – zbiór spaghetti zwisającego z drzew, zaczęli dzwonić do redakcji z pytaniem, gdzie można nabyć sadzonki tych niezwykłych roślin...

Byle do wiosny. Niech w końcu na drzewach zakwitną bazie, a nie śnieg czy makaron...

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Április elsejei aratás

A fákon egyelőre hókristályok virágoznak. A hosszan elhúzó tavaszi tél arra ösztönöz, hogy beássuk magunkat a könyvtárak és archívumok biztonságos menedékébe, és ott merengjünk el április 1-je tágabban vett értelme fölött. „Vigyázz, nehogy április bolond-jává légy!” – szokták kiabálni a lelkes gyerekek, hiszen az évből ez egyszer büntetlenül úzhetnek tréfát ártatlan felebarátaikból. Április 1-je – komolytalan nap. Olybá tűnik, mintha ez adná a közép-európai abszurd jól érzékelhető felhangját. A nap, amilyen semmi történelemformáló dolog nem történhet, hiszen április 1-jéről van szó. Úgysem hinné el senki... Vagy mégis?

Báthory István királyunk sem vette figyelembe április 1-jét, amikor az előítéletekkel dacolva ezen a napon alapította meg a vilnai egyetemet. Puskás Ferenc, az Aranycsapat kapitánya sem riadt vissza az ítélezőktől és a viccelődőktől, és éppen erre a napra időzítette a születését, fügét mutatva ezzel minden leendő ellenfelének. Némileg később ugyan, de hasonlóképpen cselekedett a hétszeres Európa-bajnok párbajtőröző, Boczkó Gábor és az ismert kapus, Király Gábor. Mindhárman éppen április 1-jei születésükkel igazolták, hogy nem érdemes vitába szállni velük. Április 1-jén született Podjebrád György, Corvin Mátyás első apósa is... A mongolok talán szándékosan időzítették Lengyel-ország lerochanásának kezdetét április 1-jére, mert joggal gondolhatták, hogy úgysem fogja okét senki komolyan venni... A biztonság kedvéért tehát már márciusban is rajtaütéseket hajtottak végre, hogy megtévesszék az ellenséget. Amint látni lehet a felsorolt példákból, április 1-jén jelentős események történtek az emberiség történelmében, de legalábbis a mi szűkebb régióink történetében.

Mégse legyünk hiszékenyek, és ne hagyjuk magunkat rászedni úgy, ahogy az 1957-ben a BBC nézőivel történt, akik az egyik műsorban különleges „aratást” láthattak – fák ágáról lógó spaghetti szüretelését – és telefonáltak a műsor szerkesztőségébe a kérdéssel, hogy hol lehet kapni efféle facsemetéket.

Kíváncsiak egymásnak kitarást tavaszig, amikor a fák végre rügyeket bontanak, nem pedig havat vagy makarónit virágoznak...

Janiec-Nyitrai Agnieszka

MIESIĘCZNIK WĘGIERSKIEJ POLONII
A MAGYARORSZÁGI LENGYELEK HAVILAPJA

Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel
Önkormányzat lapja
a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével

polonia węgierska

Odpowiedzialny wydawca
Felelős kiadó
az Országos Lengyel
Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny
Főszerkesztő
dr Agnieszka Janiec-Nyitrai

Polski redaktor językowy
Lengyel nyelvi szerkesztő
dr Dorota Várnai

Węgierski redaktor językowy
Magyar nyelvi szerkesztő
Márta Alexandra Karaba

Redaktor graficzny
Grafikai szerkesztő
V4 Consulting Kft.

Tłumaczenie
Fordítás
Sutarski Szabolcs

Redakcja
Szerkesztőség

1102 Budapest, Állomás u. 10.
Telefon: +36 1 2613479
e-mail: polweg@polonia.hu
Dzień redakcyjny
Szerkesztőségi nap

środa/ szerda
14⁰⁰-16⁰⁰

Drukarnia *Nyomda*
Edycja online
Online kiadás
<http://polonia.hu/dokumentumok/poloniawegierska/pw208.pdf>

szinkron DIGITAL

Na okładce wykorzystano fragmenty obrazu J. W. Baura "Polacy i Węgrzy"

Projekt realizowany w każdym
miesiącu ze środków budżetu
centralnego Węgier w ramach
zlecenia przez Kancelarię Senatu
zadań w zakresie opieki nad
Polonią i Polakami za granicą
dzięki pomocy Fundacji „Pomoc
Polakom na Wschodzie”.

A projekt havonkénti meg-
valósítását Magyarország
központi költségveté-
si támogatása, továbbá
a Lengyel Szenátus Kancellária-
hivatalának, a "Segítség a Keleti
Lengyelégek Alapítvány" köz-
vetítésével biztosított támogatá-
sa teszi lehetővé.

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech Országos Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Stoleczny Samorząd Polski na Węgrzech Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1054 Budapest, Akadémia u. 1-3
tel.: +36 1 3321979 flko@t-online.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy Lengyel Közművelődési Központ
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális
Egyesület
1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.
tel.: +36 1 3110216 www.bem.hu bem@bem.hu

Stow. Polskich Katolików na Węgrzech pw. św. Wojciecha
Dom Polski
Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 2626908 adalbert@enternet.hu

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech Országos Lengyel Nyelvoktató Iskola
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2612748 szkolpol@polonia.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP A Lengyel Nagykövetség mellett működő
Lengyel Iskola
1025 Budapest, Törökvez út 15.
tel.: +36 1 3268306
tel.: +36 70 7013847 polish_school@gazeta.pl

Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii Magyarországi Lengyel Múzeuma és Levéltára
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2608023 muzeum@polonia.hu

Polska Parafia Personalna na Węgrzech Lengyel Perszónális Plébánia
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 4318414 www.parafiabudapest.republika.pl plebiani@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 4138200 www.budapest.msz.gov.p budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Kereskedelmi-fejlesztési és Beruházás Ösztönzési Osztály
tel.: 1 251 46 77 www.budapest.trade.gov.pl budapest@trade.gov.

Referat Konsularny Ambasady RP A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli osztálya
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: + 36 1 4138206 tel. dyżurny: + 36 20 4729502 www.budapestkons.polemb.net
(pomoc konsularna tylko w sprawach losowych,
wymagających niezwłocznej interwencji)

Instytut Polski w Budapeszcie Lengyel Intézet
1065 Budapest, Nagymező u. 15.
tel.: +36 1 3115856 www.polinst.hu info@polinst.hu biblioteka@polinst.hu

Ogólnokrajowa Biblioteka Języków Obcych Országos Idegennyelvű Könyvtár
1056 Budapest, Molnár u. 11.
tel.: +36 1 3183688 www.opac.oik.hu kolcsanzo@oik.hu

Redakcja kwartalnika „Głos Polonii” „Głos Polonii” szerkesztősége
1051 Budapest, Nádor utca 34. glospolonii@bem.hu

Program radiowy w języku polskim: „Magazyn Polski” - emisja w sobotę, godz. 13.30
MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony: www.radio.hu
Redakcja Polska „Magyar Rádió” zRt. 1800 Budapest, Brody S. u. 3-5.

Polonijna strona internetowa: www.polonia.hu

PRENUMERATA - TYLKO 250 FORINTÓW ZA JEDEN NUMER!!!

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartal-
nego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2013 wynosi dla prenumeratorów:

indywidualnych (po 1 egzemplarzu) – **4.000 forintów/rok**

zbiorowych (samorządów, po 5 egzemplarzy) – **20.000 forintów/rok.**

Sposoby płatności: przelew na konto.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na
analogicznych warunkach.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób
oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finan-
sowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce
„Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).

ELŐFIZETÉS - CSAK 250 FORINT EGY SZÁMRA !!!

A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves mellék-
lete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2013. évre:

egyéni előfizetőknek (egy példány) – **4.000 Ft/év;**

a közösségi előfizetőknek (önkormányzatok, 5 példányban) – **20.000 Ft/év**

Előfizetés módja: banki átutalás.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek
mellett.

A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is úgy magán-
személyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi.
A szerkesztőségnek felajánlott pénzügyi támogatást a K&H bankban lévő szá-
mlára kérjük utalni: 10400157-00026536-00000004. A „Közlemény” rovatba kérjük
beírni: „Lapkiadás támogatás”.

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH



ODSŁONIĘCIE REPLIKI "PANORAMY
SIEDMIOGRODZKIEJ" W MISZKOLCU



17 MARCA W MISZKOLCU



ŚWIECENIE POKARMÓW W KOŚCIELE POLSKIM W WIELKĄ SOBOTĘ



ODSŁONIĘCIE POMNIKA S. PETŐFIEGO NA WARSZAWSKIM BEMOWIE, NA ZDJĘCIACH M. IN. K. WESOŁOWSKI

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH



DR KONRAD SUTARSKI OTWIERA WYSTAWĘ "RAZEM
NA TATRZAŃSKIE SZCZYTACH"



WYSTĘP ZESPOŁU POLONEZ NA OTWARCIU
WYSTAWY W XIII DZIELNICY



KONKURS RECYTATORSKI W POLSKIEJ SZKOLE NA WĘGRZECH, NA ZDJĘCIU M.IN. DR EWA SŁABA-RÓNAY I ZOSIA
BEDYŃSKA ORAZ LICZNE PRZYBYŁA PUBLICZNOŚĆ



UROCZyste WRĘCZENIE NAGRÓD
DLA NAJSTARSZEJ GRUPY



NATALIA KONCSOS UDZIELA WYWIADU RED. BOŻENIE
BOGDAŃSKIEJ-SZADAI